SHIFTING
DÖNÜŞEN
TOPOGRAPHY
YERYÜZÜ

EDWARD BURTYNSKY

BORUSAN CON·TEM·PO·RAR·Y

BORUSAN KOCABIYIK VAKFI

BORUSAN

İçindekiler
Contents

04-06
Borusan Holding
Önsöz | Foreword

Özgür Günaydın

08-15
Sürdürülebilir Bir Geleceğe İlham Olmak
Inspiring a Sustainable Future

16-19
Borusan Contemporary
Sunuş
Introduction

Dr. Kumru Eren

20-22
İklim Konferansı Çerçevesinde Özel Bir Seçki: Dönüşen Yeryüzü
A Special Selection in the Context of the Climate Conference: Shifting Topography

24-49
Edward Burtynsky'nin Objektifinden Anadolu'da Erozyonun İzleri
Traces of Erosion in Anatolia Through the Lens of Edward Burtynsky

50-59
TEMA Vakfı ile Söyleşi
In Conversation with the TEMA Foundation

Başak Sönmez Beyazyürek

60-65
Edward Burtynsky
In the Wake of Progress

66-71
Edward Burtynsky ile Söyleşi: Fotoğraf, Manzara ve İnsan Etkisi Üzerine
In Conversation with Edward Burtynsky: On Photography, Landscape, and Human Impact

Asude Dilan Yiğit

72-73
Sanatçı Biyografisi | Artist Biography

74-75
Teşekkürler | Acknowledgements

76-79
Künye | Credits

Borusan Holding

Önsöz
Foreword

ÖZGÜR GÜNAYDIN

Borusan Grup Lideri
Group Leader, Borusan

Dönüş(türül)en Yeryüzü, İzlerimiz, Büyüyen Sorumluluğumuz

Yüzyıllardır "ilerleme" kavramının peşinden koşuyoruz. Şehirler kuruyor, endüstriler inşa ediyor ve sınırları zorluyoruz. Ancak, bu amansız koşunun yeryüzünde bıraktığı izler bugün bizi insanlık tarihinin en kritik yol ayrımlarından birine getirdi. Görmezden gelemeyeceğimiz açık bir gerçek var; Dünya kendi kendine değişmiyor, onu aldığımız kararlarla bizzat biz değiştiriyoruz. Yaşanan bu büyük dönüşümün seyircileri de değiliz, doğrudan nedeniyiz ve sonuçlarıyla da yüzleşmemiz şart. Tam da bu yüzden, nasıl bir gelecek istediğimizi bugün yeryüzünde bıraktığımız izlerin niteliği belirleyecek. İklim krizinin yakıcı gerçekliğiyle yüzleştiğimiz bu dönemde, gelişme fikrini artık ne kadar çok inşa ettiğimizle değil, doğayla nasıl uyumlandığımızla ve yarına nasıl bir dünya devredeceğimizle ölçmek zorundayız.

2006 yılında Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni imzalamamızla ivmelenen sürdürülebilirlik yolculuğumuzda bugüne dek attığımız her bir adımın ardında bu sorumluluk var. Borusan'ın 82 yıllık birikimiyle 200 yıl ve ötesini hedeflerken, sürdürülebilirliği bizi yarına taşıyan en temel yaklaşım olarak benimsiyoruz. Bugün 3 kıtada, 11 ülkede 10 bini aşkın çalışma arkadaşımızla değer üretirken, geleceğin iş modellerini **İklim**, **İnsan** ve **İnovasyon** eksenlerinde şekillendiriyoruz. Bu yaklaşım, nasıl bir Borusan olmak istediğimiz sorusuna verdiğimiz yanıtla derinleşiyor. **"Önce insan"** diyoruz, çünkü yeryüzünde bıraktığımız izin ve gelecek kuşakların hakkını korumanın her şeyden önce insani bir konu, bir vicdan meselesi olduğunu biliyoruz. **"Öncü"** olmayı seçiyoruz; bu, ilerleme dediğimiz kavramı baştan tanımlamak demek. Sanayiyi, teknolojiyi ve inovasyonu doğaya karşı değil, doğayla birlikte çalışacak çözümler üretmek için kullanıyoruz. Bütün bunların bir anlam ifade etmesi için de **"güvenilir"** olmak şart. Söylediklerimizle yaptıklarımız arasındaki mesafeyi kapatmak adına sürdürülebilirliği kararlarımızın ve iş kültürümüzün merkezine koyuyoruz. Bu etki, ancak kendi sınırlarımızı aşıp tedarikçilerimizden iş ortaklarımıza kadar tüm ekosistemle birlikte dönüştüğümüz zaman kalıcı oluyor. Dönüşümün kalıcı olması için güçlü yönetişimi ve değer zincirimizi sürecin tam kalbine yerleştiriyoruz. Kimseyi geride bırakmadan, birlikte dönüşmenin kıymetine inanıyoruz.

(Trans)formed Earth, Our Footprints, and Our Growing Responsibility

For centuries, the pursuit of "progress" has shaped our course. We have built cities, developed industries, and continually pushed the limits of what is possible. Yet the marks this relentless pursuit has left on Earth have brought us to one of the most critical crossroads in human history. There is one undeniable truth that can no longer be ignored: the Earth is not changing on its own. We are changing it through the decisions we make. Far from being mere observers of this profound transformation, we are directly responsible for it and must confront its consequences. The nature of the marks we leave on Earth today will determine the future we create. As we confront the stark reality of the climate crisis, we must redefine progress, measuring it not by how much we build, but by how we live in harmony with nature and the world we leave to future generations.

Our sustainability journey, which gained momentum when we signed the United Nations Global Compact in 2006, has been guided by this sense of responsibility at every step. With 82 years of experience behind us and a vision that extends 200 years and beyond, we see sustainability as fundamental to guiding Borusan into the future. Today, as we create value with more than 10,000 colleagues across 11 countries on 3 continents, we are shaping the business models of the future around **Climate**, **Human**, and **Innovation**. This approach is rooted in our vision of the kind of Borusan we aspire to be. We embrace a **"Human-Centered"** approach because we recognize that the mark we leave on Earth and our responsibility to protect the rights of future generations are, above all, matters of humanity and conscience. We choose to be a **"Pioneer"** by redefining what we mean by progress. We use industry, technology, and innovation to develop solutions that work with nature, rather than against it. To make all of this meaningful, we must be **"trustworthy."** We place sustainability at the center of our decisions and business culture to close the gap between what we say and what we do. This impact becomes lasting only when we move beyond our own boundaries and transform together with our entire ecosystem, from our suppliers to our business partners. To ensure this transformation endures, we place strong governance and our value chain at the very heart of the process. We believe in the value of transforming together, leaving no one behind.

Geleceği konuşurken, bugün üzerinde yaşadığımız topraklara bakmamız gerekiyor. Biliyoruz ki bu benzersiz toprakların ardında doğanın ve insanın ortak hafızası saklı. Sahada verilen her emeğin insana dokunan bir yanı var. Her rakam aslında bir hikâye anlatıyor. Son yıllarda hayata geçirdiğimiz yüzlerce proje, yenilenebilir enerji yatırımlarımız, emisyon azaltım çalışmalarımız, su verimliliği uygulamalarımız ve sürdürülebilirlik odaklı inovasyonlarımız bu hikâyelerin çoğalmasına katkı sağladı.

Vizyonumuz, teknolojiyi yalnızca daha hızlı üretmek için değil, ekonomik değerle çevresel ve toplumsal faydayı birlikte büyütmek için dönüştürmeye dayanıyor. Çünkü bugün aldığımız her karar yarının manzarasını şekillendiriyor. Nitekim çağdaş fotoğrafın usta ismi Edward Burtynsky'nin eserleri de insanlığın günümüze dek verdiği kararlara ve bu kararların yarattığı manzaraya ayna tutuyor. Sanatçının objektifinden yansıyan madenler, taş ocakları ve tarım arazileri aslında ilerleme adına yeryüzünde bıraktığımız parmak izleri. Sanat tam da bu noktada devreye giriyor. Bizi gündelik telaşımızın içinde durduruyor, bakmaya ve bazen görmek istemediğimiz bu ağır izlerle yüzleşmeye davet ediyor. Bu yüzleşmeyi görünür kılan ve COP31 süresince Antalya'da ağırlamaktan onur duyduğumuz *Dönüşen Yeryüzü* sergisi ve ona eşlik eden *In the Wake of Progress* multimedya deneyimi, bizleri doğaya bağımlılığımız üzerine yeniden düşünmeye çağırıyor. TEMA Vakfı'nın değerli katkılarıyla hayata geçen ve Anadolu topraklarının hafızasını yansıtan *Erozyon* seçkisi ise, bu küresel anlatının bizim coğrafyamızdaki temsilcisi niteliğinde.

Sanatın bizi gerçeklerle yüzleştiren, konfor alanımızdan çıkaran ve yeni bir gelecek hayali kurmamızı sağlayan o eşsiz gücüne inanıyoruz. Bu serginin doğaya ve insana karşı taşıdığımız ortak sorumluluğa ışık tutarak gelecekle kurduğumuz bağı güçlendirmesini diliyor ve sizi bu değerli eserlerle baş başa bırakıyorum.

When looking to the future, we should first look at the land we live on today. We know that these unique lands hold the shared memory of nature and humanity. Every effort we make in practice has a human dimension. Every number tells a story. In recent years, the hundreds of projects we have implemented, our investments in renewable energy, our emissions reduction efforts, our water efficiency initiatives, and our sustainability-focused innovations have helped bring more of these stories to life.

Our vision is to harness technology not simply to produce more quickly, but to create economic value while advancing environmental and social benefits, because every decision we make today shapes the landscape of tomorrow. Indeed, the works of renowned contemporary photographer Edward Burtynsky reflect the decisions humanity has made over time and the landscapes those decisions have created. The mines, quarries, and agricultural fields captured through the artist's lens are, in essence, the fingerprints we have left on Earth in the name of progress. It is precisely here that art finds its place. It makes us pause amid the rush of everyday life, inviting us to look and confront the profound marks we may otherwise overlook. Bringing this reckoning into view, the exhibition *Shifting Topography*, which we are honored to host in Antalya during COP31, invites us to reconsider our dependence on nature, as does the accompanying *In the Wake of Progress* multimedia experience. Realized with the valuable contributions of the TEMA Foundation, the *Erosion* selection reflects the memory of Anatolian lands and serves as a representative of this global narrative in our own geography.

We believe in the unique power of art to confront us with reality, take us beyond our comfort zones, and inspire us to imagine a new future. I hope this exhibition will shed light on our shared responsibility toward nature and humanity, while strengthening our connection with the future. With this hope, I leave you in the company of these remarkable works.

Sürdürülebilir Bir Geleceğe İlham Olmak

Inspiring a Sustainable Future

Dünya değişiyor.

İklim sistemleri, üretim modelleri, teknolojiler ve toplumun beklentileri birlikte dönüşüyor. Bu dönüşüm yeni fırsatlar yarattığı gibi, ötelenemez sorumluluklar da getiriyor. Çünkü dünya kendiliğinden değişmiyor; bugün alınan kararlar yalnızca anı değil, gelecek nesillere bırakacağımız dünyayı da şekillendiriyor.

Geleceğin dayanıklılığı, insanın üretme gücü ile gezegenin yenilenme kapasitesi arasında kurulan dengede biçimleniyor.

Doğanın döngülerinden öğreniyor, bilimin rehberliğinde ilerliyor, insanın yaratıcılığına güveniyoruz. Borusan'ın gelecek tasarımı da bu anlayıştan besleniyor. 82 yıldır üretimin, sanayinin ve teknolojinin kalbinde bulunuyoruz. Bugün 3 kıtada, 11 ülkede ve 10 bini aşkın çalışma arkadaşımızla değer üretirken bunun dönüştürücü gücüne de inanıyoruz; bu nedenle sahip olduğumuz bilgi birikimini, mühendislik yetkinliğini ve yenilikçi bakış açısını gelecek için değer yaratmaya yönlendiriyoruz. Sürdürülebilirliği ortak sorumluluğumuzun bir parçası olarak görüyoruz.

Bu anlayışın izlerini iş yapış biçimimizin temelini oluşturan iklim, insan ve inovasyon (i^3) odağındaki çalışmalarımızın tamamında görmek mümkün. Bu üç temel alanı, değer zincirimizi dönüştüren güçlü bir yönetişim anlayışıyla destekliyoruz.

Sağlıklı bir iklim için düşlüyor, tasarlıyor, üretiyoruz.

Enerjiyi, suyu ve diğer kaynakları daha verimli kullanmanın yollarını arıyor; üretimden lojistiğe, değer zincirimiz boyunca etkimizi azaltacak uygulamalar geliştiriyoruz. Doğadan aldığımızı koruyarak geleceğe taşımanın sorumluluğunu paylaşıyoruz.

The world is changing.

Climate systems, production models, technologies, and societal expectations are evolving together. While this transformation opens up new opportunities, it also brings responsibilities that cannot be postponed. The world does not change on its own. The decisions we make today shape not only the present, but also the world we will leave to future generations.

The resilience of our future will be defined by the balance we establish between humanity's capacity to create and the planet's capacity to regenerate.

We learn from nature's cycles, move forward guided by science, and trust inhuman creativity. Borusan's vision for the future is rooted in this understanding. For 82 years, we have been at the heart of industry, manufacturing, and technology. Today, with operations across 3 continents and 11 countries and more than 10,000 colleagues, we generate value and believe in the transformative power of what we do. That is why we direct our knowledge, engineering capabilities, and innovative perspective toward building a better future. We see sustainability as an integral part of our shared responsibility.

This approach is evident in our efforts focused on climate, people, and innovation (i^3), which form the foundation of our operations. We support these three focus areas through a strong governance approach that drives transformation across our entire value chain.

We imagine, design, and produce for a healthy climate.

We continuously seek ways to use energy, water, and other resources more efficiently. From production to logistics, we

İnsan odaklı bir gelecek için düşlüyor, tasarlıyor, gerçeğe dönüştürüyoruz.

“Önce İnsan” yaklaşımımızla gelişimin ve dönüşümün merkezine insanı ve yaşamı koyuyoruz. Çalışma arkadaşlarımızın gelişimini destekliyor, güvenli iş ortamları oluşturuyor, farklı deneyim ve bakış açılarının birbirini güçlendirdiği bir kurum kültürü yaratmaya çalışıyoruz.

Yenilikçi çözümler için düşlüyor, tasarlıyor, geliştiriyoruz.

Bilimin, teknolojinin ve yaratıcılığın sunduğu imkânlardan yararlanıyor; yeni fikirleri çevresel, sosyal ve ekonomik değer üreten uygulamalara dönüştürmek için çalışıyoruz.

Geleceğin tek bir kurum tarafından şekillenmeyeceğini biliyoruz. Bu nedenle çalışanlarımız, müşterilerimiz, tedarikçilerimiz, iş ortaklarımız ve içinde bulunduğumuz toplumla birlikte öğreniyor, birlikte gelişiyor ve kimseyi geride bırakmadan birlikte ilerliyoruz.

Düşleri somut sonuçlara dönüştürmek için bilim temelli hedefler koyuyor, somut göstergelerle ilerlememizi takip ediyoruz. Dönüşüm yolculuğumuzda her yıl elde ettiğimiz sonuçları entegre faaliyet raporumuz aracılığıyla tüm paydaşlarımızla paylaşıyoruz. 2044’e, Borusan Grubu’nun ikinci yüzyılına girerken dönüşümün ne ölçüde kök saldığını gözlemleyeceğimiz bir eşik olarak bakıyoruz. 2053 ise, Türkiye’nin Net Sıfır hedefiyle uyumlu uzun vadeli yönümüzü oluşturuyor.

82 yıllık yolculuğumuz boyunca merkezimize insanı koyarak öncü ve güvenilir bir kurum olmayı, geleceğe ilham vermeyi, yarattığımız değeri sorumluluk anlayışıyla büyütmeyi hedefledik. 200 yıl ve

develop practices that help reduce our impact across the value chain. We share responsibility for protecting what we take from nature and carrying it forward for future generations.

We imagine, design, and bring to life a people-centered future.

Through our People First approach, we put people and life at the heart of development and transformation. We support the growth of our colleagues, create safe working environments, and strive to foster a culture where diverse experiences and perspectives strengthen one another.

We imagine, design, and develop innovative solutions.

We leverage the opportunities made possible by science, technology, and creativity, working to turn new ideas into practical solutions that generate environmental, social, and economic value.

We know that the future cannot be shaped by a single institution alone. That is why we learn, grow, and move forward together with our employees, customers, suppliers, business partners, and the communities we are part of, ensuring no one is left behind.

To turn aspirations into tangible outcomes, we set science-based targets and monitor our progress through clear and measurable indicators. We share the results of our transformation journey with all stakeholders in our Integrated Annual Report. We see 2044, when Borusan Group enters its second century, as a milestone that will demonstrate how deeply this transformation has taken root. Looking further ahead, 2053 represents our long-term direction, aligned with Türkiye’s Net Zero target.

ötesinde var olmayı amaçlayan bir Grup olarak bugün de aynı anlayışla, değişen dünyanın ihtiyaçlarına yanıt veren çözümler geliştirmeye ve dönüşüme katkı sunmaya devam ediyoruz.

Gelecek tek bir günde kurulmuyor.
Düşlerle başlıyor.
Bilgiyle şekilleniyor.
Emekle ilerliyor.
Ve birlikte hayat buluyor.

Borusan Grubu Entegre Faaliyet Raporu'na QR kodunu tarayarak ulaşabilirsiniz.

Throughout our 82-year journey, we have sought to place people at the center of everything we do, to be a pioneering and trustworthy organization, to inspire the future, and to grow the value we create with a strong sense of responsibility. As a Group aspiring to thrive for 200 years and beyond, we continue to develop solutions that respond to the needs of a changing world and contribute to transformation with the same commitment.

The future is not built in a single day.
It begins with aspirations.
It is shaped by knowledge.
It advances through dedication.
And it comes to life together.

You can access Borusan Group's Integrated Annual Report by scanning the QR code.

Borusan Contemporary

Sunuş
Introduction

DR. KUMRU EREN

Borusan Contemporary, Direktör
Sergi Küratörü
Director, Borusan Contemporary
Exhibition Curator

Dönüşen Yeryüzüne Bakarken

Manzara, insanın yeryüzünü nasıl gördüğünün ve anlamlandırdığının tarihini taşır. Doğanın bir imgeye dönüşmesi, ona yönelen bakışın duyarlılıklarını, arzularını ve müdahalelerini de açığa çıkarır. Edward Burtynsky'nin *Dönüşen Yeryüzü* sergisindeki fotoğraflarından ve *In the Wake of Progress* başlıklı multimedya deneyiminden oluşan Borusan Contemporary özel seçkisi, 9-20 Kasım 2026 tarihleri arasında Antalya'da düzenlenen COP31 İklim Konferansı'yla eş zamanlı olarak Akra Antalya'da sunularak, izleyiciyi yeryüzünde bıraktığımız izler üzerinden manzara tarihini ve insanın doğayla ilişkisini yeniden düşünmeye davet ediyor.

İklim krizinin yeryüzünde yarattığı derin dönüşüm, Burtynsky'nin kırk yılı aşkın pratiğinde geniş coğrafyalara yayılan bakışını günümüzün değişen manzara algısıyla buluşturuyor. Sanatçı, manzara resminin estetik mirasını, temsil ettiği dünyanın giderek derinleşen kırılganlığıyla ilişkilendiriyor. Böylece "manzara resmi"nin tarihsel anlam katmanlarını genişleterek, insanın doğadaki yerini ve bu yere ilişkin sorumluluğunu sorguladığı bir düşünce alanına dönüştürüyor.

İngiliz Romantikleri, manzarayı insanın doğa karşısındaki deneyiminin yoğunlaştığı bir alan olarak ele almıştı. John Constable'ın kırsal peyzajlarında toprağa bağlı yaşam ve gündelik emek atmosferin değişkenliğiyle iç içe geçerken, J. M. W. Turner ışık ve hareket içinde çözülen manzaralarında doğanın kudreti ve yüce duygusunu açığa çıkarıyordu. Turner'ın 1794 tarihli *Tintern Manastırı* suluboyasında bitki örtüsüyle iç içe geçen mimari kalıntılar, insan yapılarının zaman ve doğa karşısındaki geçiciliğini düşündürmekteydi. Romantiklerin harabelere yönelen ilgisi, sanayileşmenin şekillendirdiği yaşam karşısında geçmişle bağ kurma arzusunu, toplumsal dönüşümün izlerini ve pitoresk estetiğin aşınmış biçimlere duyduğu ilgiyi bir araya getiriyordu. Böylece manzara, doğanın görünümü kadar insanın geride bıraktığı izlerin ve kurduğu düzenlerin kırılganlığının da düşünülmesine olanak tanıyordu.

Turner'ın *Yağmur, Buhar ve Hız*'ında (1844) demiryolunun manzaraya katılması, sanayileşmenin doğayla kurduğu yeni ilişkinin de imgesiydi. Burtynsky'nin maden ocaklarını, üretim sahalarını ve işlenmiş toprakları konu alan fotoğraflarında ise, doğa ile teknoloji arasındaki bu karşılaşma daha geniş

Gazing at the Shifting Earth

Landscape bears the history of how human beings have viewed and interpreted the Earth. Transforming nature into an image also reveals the sensibilities, desires, and interventions of the gaze directed toward it. Borusan Contemporary's special selection, featuring photographs from Edward Burtynsky's *Shifting Topography* exhibition alongside the multimedia experience *In the Wake of Progress*, is presented at Akra Antalya from November 9 to 20, 2026, coinciding with the COP31 Climate Conference in Antalya. Through the traces we leave on the Earth, the selection invites viewers to reconsider the history of landscape and humanity's relationship with nature.

The profound changes brought about by the climate crisis across our planet place Burtynsky's expansive vision, shaped by more than four decades of artistic practice, in conversation with today's evolving perception of landscape. The artist relates the aesthetic legacy of landscape painting to the deepening fragility of the world it represents. In this way, he expands the historical layers of meaning associated with landscape painting, turning it into a space for reflection on humanity's place in nature and its responsibility toward it.

English Romantic painting treated landscape as a space that intensified the human encounter with nature. In John Constable's rural landscapes, life rooted in the land and the rhythms of everyday labor intertwine with the changing atmosphere, while J. M. W. Turner's landscapes, dissolving into light and movement, evoke the power of nature and the sublime. In Turner's 1794 watercolor *Tintern Abbey*, architectural ruins entwined with vegetation suggest the transience of human structures in the face of time and nature. The Romantics' fascination with ruins brought together a desire to reconnect with the past in the face of an industrializing world, an interest in the traces of social transformation, and the picturesque aesthetic's attraction to timeworn forms. Landscape thus offered a way to reflect not only on the appearance of nature, but also on the traces left by humanity and the fragility of the structures it had built.

In Turner's *Rain, Steam, and Speed* (1844), the railway's appearance in the landscape came to symbolize the new relationship between industrialization and nature. In Burtynsky's photographs of mines, industrial sites, and altered terrain, this encounter between nature and technology is examined on a

bir tarihsel ölçekte ele alınır. Romantik yücenin uyandırdığı hayranlık ve ürperti, bu kez insan müdahalesinin büyüklüğü ve sonuçları karşısında yeniden belirir.

Empresyonistler ise manzarayı ışığın, rengin ve anlık algının değişkenliği içinde yeniden kurdular. Monet'nin aynı motife farklı saatlerde ve mevsimlerde dönmesi, görünür dünyanın zamana bağlı dönüşümünü resmin konusu hâline getirdi. Demiryolları ve fabrikaların da bu kompozisyonlara eklenmesi, modern yaşamın peyzajı nasıl değiştirdiğini göstermekteydi. Burtynsky'nin fotoğrafları, bu ilişkiyi insan müdahalelerinin zaman içinde yeryüzünde biriktirdiği izler üzerinden genişletir. Işığın yüzeyde bıraktığı geçici izlerin yanına tarımın, madenciliğin ve endüstrinin toprağa işlediği kalıcı izler yerleşir. Böylece Burtynsky'nin fotoğrafları, manzaranın zamansallığını anlık algının ötesine taşımak suretiyle insan faaliyetleri ve doğal süreçlerin iç içe geçtiği daha geniş bir ölçekte düşünmemizi sağlar.

Sanatçının Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu'yla uzun soluklu iş birliğinden doğan *Dönüşen Yeryüzü*, bu bakışı Türkiye coğrafyasına da taşır. Borusan'ın davetiyle 2022'de gerçekleştirilen çekimler, Anadolu'da toprağa bağlı yaşamın ve doğayı denetleme çabasının yüzeyde bıraktığı izleri kaydetmiştir. *Erozyon* projesinde yukarıdan görülen arazi, renk, doku ve çizgilerin ördüğü soyut bir kompozisyona yaklaşır. Ufkun kadrajdan çekilmesiyle derinlik yüzeye açılır; belge ile soyutlama arasındaki geçiş, izleyiciyi hem estetik bir deneyime hem de bu görünümü meydana getiren koşullarla yüzleşmeye çağırır.

Bu fotoğraflarda yerin bir yüzü vardır; insan eliyle biçimlenen, yaralanan ve kimi zaman silinen bir yüz. Tıpkı sular altında kalan veya erozyonla yok olan kentler gibi, bir coğrafyayla birlikte belleğin de görünür dayanaklarını kaybedebileceğini hatırlatır. Giorgio Agamben'in Roma'daki *imago* geleneği üzerinden düşündüğü, ölen kişinin yüzünü yaşayanlar arasında tutan imge, burada yeryüzü için de anlam kazanır. Edward Burtynsky fotoğrafları, dönüşen ya da kaybolan yerin görünümünü geleceğe taşıyan bir bellek yüzeyidir bu hâliyle; bir zamanlar orada bulunan hayat, imgenin sessiz tanıklığında varlığını sürdürür.

Burtynsky'nin düşey bakışı, dünyayı görmenin onu yönetme ve dönüştürme arzusuyla ilişkisini de tartışmaya açar. Heidegger'in dünyanın resim hâline gelişi üzerine düşüncesi, bu bakışın kurduğu mesafeyi sorgulamak için bir zemin oluşturur. Yukarıdan bakış, yeryüzünü kavranabilir bir bütün olarak sunarken müdahalelerin ölçeğini de açığa çıkarır. Bu imgelerin biçimsel

broader historical scale. The awe and trepidation evoked by the Romantic sublime reemerge in response to the scale and consequences of human intervention.

The Impressionists, by contrast, reimagined landscape through the changing qualities of light, color, and momentary perception. Monet's repeated return to the same subject matter at different times of day and in different seasons made the transformation of the visible world over time a subject of painting. The inclusion of railways and factories in these compositions also showed how modern life was reshaping the landscape. Burtynsky's photographs deepen this relationship by tracing the marks human activity has left on the Earth over time. The fleeting marks left by light on the surface are joined by the lasting imprints of agriculture, mining, and industry on the land. By extending the temporality of landscape beyond momentary perception, Burtynsky's photographs allow us to consider it on a broader scale, where human activities and natural processes intertwine.

Emerging from the artist's long-standing collaboration with the Borusan Contemporary Art Collection, *Shifting Topography* extends this perspective to the landscapes of Türkiye. Photographs taken in 2022 at Borusan's invitation document the marks left on the land by ways of life rooted in the soil and by efforts to control nature across Anatolia. In the *Erosion* project, the land seen from above takes on the quality of an abstract composition woven from color, texture, and line. With the horizon removed from the frame, depth opens onto the surface. The shift between documentation and abstraction draws viewers into both an aesthetic experience and a confrontation with the conditions that give rise to this view.

In these photographs, the land has a face of its own, shaped by human hands, wounded, and at times erased. Like cities submerged beneath water or lost to erosion, these photographs remind us that the visible foundations of memory can disappear along with the landscapes to which they belong. The image that, in Giorgio Agamben's reading of the Roman tradition of the *imago*, preserves the face of the deceased among the living takes on a similar significance here for the Earth. Burtynsky's photographs thus become surfaces of memory, carrying the images of transformed or lost places into the future. Through the image's silent testimony, the life that once existed there endures.

Burtynsky's aerial perspective also invites us to consider how the desire to see the world is bound up with the desire to control and transform it. Heidegger's

çekiciliğiyle kaydettikleri tahribat arasında beliren gerilim izleyicinin konumunu kararsızlaştırır. İngiliz Romantiklerinden Empresyonistlere uzanan manzara geleneği, bu fotoğraflarda çağımızın ekolojik deneyimiyle yeniden okunabilir.

Yerin yüzüne yazılmış geçmiş, bugünün bakışında geleceğe ilişkin bir soruya dönüşür. Manzara artık yalnızca dünyaya nasıl baktığımızı değil, onu nasıl bir geleceğe taşıdığımızı da ortaya koymaktadır.

idea of the world becoming an image offers a way to examine the distance created by this mode of seeing. While the view from above presents the Earth as a comprehensible whole, it also brings the scale of human intervention into focus. The tension between the formal appeal of these images and the destruction they capture unsettles the viewer's position. In these photographs, the tradition of landscape painting from the British Romantics to the Impressionists can be reconsidered in light of our contemporary ecological experience.

The past inscribed on the face of the Earth becomes a question about the future through the lens of the present. Landscape now reveals not only how we see the world, but also what kind of future we are shaping for it.

İklim Konferansı Çerçevesinde Özel Bir Seçki: DÖNÜŞEN YERYÜZÜ

A Special Selection in the Context of the Climate Conference: SHIFTING TOPOGRAPHY

Yeryüzü, doğal süreçlerle şekillenirken insanın ihtiyaçları doğrultusunda da durmadan dönüşüyor. Çağdaş fotoğrafçı Edward Burtynsky, kırk yılı aşkın süredir pratiğinde bu değişimin izini sürüyor. İlk bakışta soyut bir resmi andıran manzaralar, yakından bakıldığında modern yaşamın dayandığı kaynakları, üretim biçimlerini ve bunların doğa üzerindeki etkilerini açığa çıkarıyor. Renklerin, çizgilerin ve tekrar eden desenlerin yarattığı görsel çekicilik, görüntülerin ardındaki gerçeklikle iç içe geçiyor; güzellik ve tahribat aynı karede buluşurken doğayı dönüştürme arzumuzla onun sınırlarını koruma ihtiyacımız arasındaki çelişki de belirginleşiyor.

COP31 ile eş zamanlı olarak Antalya'da sunulan bu özel seçki, Burtynsky'nin Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu'nun siparişiyle ürettiği *Erozyon* serisinden eserleri, sanatçının kariyerinden film ve fotoğrafları bir araya getiren *In the Wake of Progress* başlıklı multimedya sunumuyla buluşturuyor. Anadolu'dan dünyanın farklı coğrafyalarına uzanan bu iki proje, yeryüzündeki dönüşümü büyük ölçekte ele alırken insan faaliyetlerinin birbiriyle bağlantılı sonuçlarına odaklanıyor.

2019 yılında başlayan *Erozyon* projesi kapsamında Burtynsky, 2022 ilkbaharında İç Anadolu ve Akdeniz bölgelerini kapsayan iki haftalık bir saha çalışması gerçekleştirdi. Kara ve hava yoluyla 3.000 kilometreden fazla mesafe kat eden ekip, drone ve helikopterlerle 125 ila 500 metre yüksekliklerden çekimler yaptı. Bu fotoğraflar, toprağın hem doğal süreçlerle hem de insan müdahalesiyle nasıl biçimlendiğini ortaya koyuyor. Nallıhan'daki aşınmış kaya katmanları milyonlarca yıllık jeolojik süreçlerin izlerini taşırken tarım arazileri, teraslar ve erozyon kontrolü uygulamaları insanın toprağı kullanma ve koruma çabasını gözler önüne seriyor. Tuz Gölü ve Yarışlı Gölü çevresinden görüntüler ise su, toprak ve canlı yaşamı arasındaki hassas ilişkiye dikkati çekiyor.

Yukarıdan bakış, alışık olduğumuz manzara algısını değiştiriyor; dağlar, tarlalar ve su yatakları, ilk bakışta nerede başlayıp nerede bittiği anlaşılmayan renk alanlarına ve çizgisel örüntülere dönüşüyor. Ancak, bu soyut görünümlerin ardında belirli kültür ve coğrafyalar, geçim kaynakları ve yaşam alanları bulunuyor. Bu fotoğraflar, yeryüzünü edilgen bir zemin olarak görme alışkanlığımızı sorgulatırken değişimin her zaman yalnızca bir kayıp anlamına gelmediğini de hatırlatıyor. Toprakta oluşan tahribatın yanı sıra onu korumaya ve iyileştirmeye yönelik girişimler dönüşümün bir parçası olarak kadraja giriyor.

In the Wake of Progress ise insan faaliyetlerinin yeryüzünün dört bir yanında bıraktığı izleri görünür kılıyor. Madenler ve petrol sahalarından fabrikalara,

The Earth's surface is shaped by natural processes and continually reshaped by human activity. For more than four decades, contemporary photographer Edward Burtynsky has captured this transformation through his work. At first glance, these landscapes resemble abstract paintings, but a closer look uncovers the resources and modes of production that underpin modern life, as well as their impact on nature. The visual appeal of colors, lines, and recurring patterns intertwines with the reality behind the images. As beauty and destruction meet in the same frame, the contradiction between our desire to alter nature and our need to respect its limits becomes increasingly apparent.

Presented in Antalya to coincide with COP31, this special selection brings together works from *Erosion*, a series commissioned by the Borusan Contemporary Art Collection, and *In the Wake of Progress*, a multimedia presentation featuring video and photography from Burtynsky's career. Extending from Anatolia to nearly every continent, these two projects explore the changing landscapes of our world on a grand scale, focusing on the interconnected consequences of human activity.

As part of the *Erosion* project, which began in 2019, Burtynsky undertook a two-week field expedition in the spring of 2022, covering the Central Anatolia and Mediterranean regions of Türkiye. Traveling more than 3,000 kilometers by land and air, the team captured images using drones and helicopters from altitudes of 125 to 500 meters. These photographs show how natural processes and human intervention have altered the land. The eroded rock formations in Nallıhan, Ankara, bear the marks of geological processes spanning millions of years, while agricultural fields, terraces, and erosion control measures highlight human efforts to use and protect the soil. Images from the areas surrounding Lake Tuz and Lake Yarışlı, meanwhile, draw attention to the delicate relationship between water, soil, and living organisms.

The aerial perspective challenges our familiar understanding of landscapes. Mountains, farmland, and waterways become expanses of color and linear patterns whose boundaries are difficult to discern at first glance. Yet behind these abstract forms lie specific cultures and geographies, livelihoods, and habitats. These photographs shift our perspective on the natural world as a passive backdrop, while reminding us that change does not always mean loss. Alongside the damage caused to the land, efforts to protect and restore it also enter the frame as part of the transformation.

tersanelerden konteyner limanlarına ve geri dönüşüm alanlarına uzanan görüntüler, doğal kaynakların çıkarılmasından endüstriyel ürünlerin üretim ve dolaşımına, tüketimden atığa uzanan süreçleri gösteriyor. 22 dakikalık, üç kanallı multimedya sunumuna, ödüllü besteci Phil Strong'un müziği ile Glenn Gould Okulu'ndan müzisyenlerin performansları eşlik ediyor. Görüntü ve sesin bir araya geldiği bu bütünlüklü anlatı, izleyiciyi modern yaşamın "bedel"leri üzerine düşünmeye davet ediyor.

Dönüşen Yeryüzü seçkisi, Anadolu'daki aşınmış arazilerle dünyanın çeşitli bölgelerindeki madenleri, sanayi alanlarını, barajları ve limanları aynı meselenin farklı boyutları olarak inceliyor. İlerleme, bir yandan hayatı kolaylaştıran imkânlar sağlarken, diğer yandan ekosistemleri ve gelecek kuşakların yaşam koşullarını etkiliyor. Burtynsky, hazır yanıtlar sunmak yerine, güzellikleriyle bakışımızı kendine çeken bu görüntüler aracılığıyla bizi gördüklerimizin ardındaki süreçler ve sonuçları üzerine düşünmeye çağırıyor. Bu çağrı yalnızca yeryüzünü nasıl dönüştürdüğümüzle sınırlı kalmıyor; bu dönüşümdeki payımıza ve yaşadığımız dünyaya karşı sorumluluğumuza da işaret ediyor.

On the other hand, *In the Wake of Progress* makes visible the imprints of human activity across the globe. From mines and oil fields to factories, shipyards, container ports, and recycling sites, the images reveal processes that span the extraction of natural resources, the production and circulation of industrial goods, consumption, and waste. Accompanied by music by award-winning composer Phil Strong with performances by musicians from the Glenn Gould School, the 22-minute piece, presented on three large-scale screens that envelope the audience, combines image and sound in an immersive narrative that prompts viewers to reflect on the "costs" of modern life.

The *Shifting Topography* selection traces eroded terrain in Anatolia alongside mines, industrial sites, dams, and ports in different parts of the world, examining them as interconnected dimensions of a shared issue. While progress creates opportunities that make life easier, it also affects ecosystems and the living conditions of future generations. Rather than providing definitive answers, Burtynsky invites us to contemplate the processes and consequences behind these images, which draw us in with their beauty. This reflection encompasses not only how we transform the land, but also our role in this process and our responsibility toward the world we inhabit.

Edward Burtynsky’nin Objektifinden Anadolu’da Erozyonun İzleri

Traces of Erosion in Anatolia Through the Lens of Edward Burtynsky

Edward Burtynsky, 2019 yılında Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu’nun davetiyle Türkiye’de toprak erozyonu üzerine yeni bir fotoğraf serisinin üretimine başladı. Proje, tüm dünyayı etkisi altına alan pandemi sürecinde uzaktan yürüttüğü iş birlikleri ve kapsamlı araştırmalarla ilerledi. Burtynsky ve ekibi, erozyonun doğayı önemli ölçüde dönüştürdüğü çok sayıda bölge tespit etti. Ayrıca, devlet destekli geniş çaplı iyileştirme projelerini ve Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı’nın (TEMA) bir milyonu aşkın gönüllünün taban desteğini alan girişimlerini inceledi.

2022 ilkbaharında Burtynsky, saha yapımcısı Jim Panou ile İç Anadolu ve Akdeniz bölgelerini kapsayan iki haftalık bir keşfe çıktı. Kara ve hava yoluyla 3.000 kilometreden fazla mesafe kat eden, 125 ila 500 metre arası yüksekliklerde drone ve helikopterle çalışan ekip çarpıcı hava fotoğrafları çekti. Burtynsky’nin titizlikle kurguladığı 36 fotoğraftan oluşan bu seri, Anadolu’da erozyonun izlerini yansıtırken kararlı insan müdahalelerinin ölçeği ve başarısına dikkati çekiyor. COP31 süresince Antalya’da sunulan *Dönüşen Yeryüzü* seçkisi kapsamında *Erozyon* serisinden 12 fotoğraf sergileniyor.

Edward Burtynsky was invited by Borusan Contemporary Art Collection in 2019 to produce a new body of work about soil erosion in Türkiye. During the global pandemic, the project evolved over a period of remote collaboration and deep research. Burtynsky and his team identified a wide range of locations where erosion had significantly altered the landscape, along with expansive state-funded remediation projects and grassroots efforts involving over one million volunteers working with the Turkish Foundation for Combating Soil Erosion, for Reforestation and the Protection of Natural Habitats (TEMA).

In the spring of 2022, Burtynsky and field producer Jim Panou undertook a two-week expedition across central Anatolia and the Mediterranean region, traveling over 3,000 kilometers by land and air. Using drones and helicopters at altitudes of 125 to 500 meters, they captured striking aerial views of a land in flux. Meticulously composed by Burtynsky, this series of 36 photographs reveals the traces of erosion across Anatolia while drawing attention to the scale and success of determined human intervention. Presented in Antalya along with COP31, the *Shifting Topography* selection features 12 photographs from the *Erosion* series.

Erozyon #4, **Nallıhan, Ankara, Türkiye**
Erosion #4, Nallıhan, Ankara, Türkiye
2022

Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu
Borusan Contemporary Art Collection

Anadolu Platosu'nun kuzeybatısındaki Nallıhan bölgesi, 4.500 kilometrekareden geniş bir alanı etkisi altına alan şiddetli erozyonun yaşandığı çorak topraklarda yer alıyor. Açığa çıkan tortul kaya katmanlarını milyonlarca yıldır aşındıran rüzgâr, yağmur ve yerçekimi burayı akışkan, neredeyse tabloyu andıran bir desene kavuşturmuş; renklerin ve mineral bileşimindeki ince tonların uyumu göze çarpıyor. Başka bir gezegene ait gibi görünen bu manzarada erozyon, sadece bir parçalanma süreci olmaktan çıkıp geçicilik üzerine bir tefekküre dönüşüyor.

The Nallıhan region of the northwestern Anatolian Plateau lies within a vast expanse of badlands affected by severe erosion across an area of more than 4,500 square kilometers. Over millions of years, wind, rain, and gravity have sculpted the exposed layers of sedimentary rock into fluid, almost painterly patterns, creating a striking harmony of colors and subtle variations in mineral composition. In this otherworldly landscape, erosion becomes not merely a process of disintegration, but a meditation on impermanence.

***Erozyon #3,* Nallıhan, Ankara, Türkiye**
Erosion #3, Nallıhan, Ankara, Türkiye
2022

Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu
Borusan Contemporary Art Collection

***Erozyon #1*, Kırbaşı yakınları, Beypazarı, Ankara, Türkiye**
Erosion #1, Near Kırbaşı, Beypazarı, Ankara, Türkiye
2022

Flowers Gallery, Londra izniyle
Courtesy of Flowers Gallery, London

Havadan çekilmiş bu fotoğraf, rüzgâr, su ve tektonik güçlerin milyonlarca yıl boyunca şekillendirdiği, jeolojik açıdan zengin bir araziyi gösteriyor. Demir oksit, glokonit ve kireçli toprakla renklenmiş tortul kaya tabakaları derin zamanın canlı bir kaydını sunuyor. Merkezde görülen ve eski depolama alanları ya da yerleşim yerlerinin kalıntıları olabilecek belli belirsiz doğrusal izler erken dönem insan varlığına işaret ediyor. Çevresindeki organik formlarla tezat oluşturan ızgara biçimindeki yapılar akla kasıtlı bir planlamayı getiriyor. Arazinin sırtı, doğal ve kültürel erozyonun birleştiği katmanlı bir yapı hâline gelerek bu geniş ve bir o kadar değişken arazi üzerinde insanlığın geçici izini sessizce kaydediyor.

This aerial view reveals a geologically rich landscape sculpted over millions of years by wind, water, and tectonic forces. Layers of sedimentary rock, stained by iron oxide, glauconite, and marl, offer a vivid record of deep time. At the center, faint rectilinear traces—possibly ancient storage or settlement remains—hint at early human presence. Their grid-like structure contrasts with the surrounding organic forms, suggesting deliberate planning. The ridge becomes a palimpsest, where natural and cultural erosion converge, recording humanity's fleeting imprint on a vast, shifting terrain.

***Erozyon Kontrolü #7*, Plato Tarımı, Büğdüz, Burdur, Türkiye**
Erosion Control #7, Plateau Farming, Büğdüz, Burdur, Türkiye
2022

Flowers Gallery, Londra izniyle
Courtesy of Flowers Gallery, London

Türkiye'nin güneybatısında yer alan Burdur'da plato tarımı, bölgenin kendine özgü topoğrafyasıyla şekillenmiş geleneksel bir tarım uygulamasından yararlanıyor. Çiftçiler yüksek rakımlı platolarda tahıl ve baklagillerin üretiminin yanı sıra hayvancılıkla uğraşıyor. Bölge, verimli toprak yapısı ve nispeten düşük nüfus yoğunluğu sayesinde tarım için elverişli alanlar sunuyor. Platoların teras ve düzlükleri, bu engebeli arazide toprağın verimli şekilde kullanımını mümkün kılıyor.

Plateau farming in the province of Burdur, located in southwestern Türkiye, utilizes a traditional agricultural practice that has been shaped by the region's unique topography. Farmers cultivate cereal crops and legumes, as well as raise livestock on the highland plateaus. The area is well suited for farming due to their fertile soil and relatively low population density. The terraces and flatlands of the plateaus allow for efficient land use in an otherwise rugged terrain.

***Erozyon Kontrolü #1*, Yeşilhisar, Kayseri, Türkiye**
Erosion Control #1, Yeşilhisar, Kayseri, Türkiye
2022

Özel Koleksiyon
Private Collection

Bu hava fotoğrafı, Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi'nde etkileyici bir erozyon kontrolü örneğini, toprağın korunması için özenle oluşturulmuş terasları gösteriyor. Kontur sürme veya teraslama olarak bilinen bu toprak koruma yöntemi, araziyi doğal eğimini takip eden ritmik şeritler hâlinde yontarak şekillendiriyor. Bu işlem sonucunda ortaya yalnızca çevresel bozulmaya karşı başvurulmuş pratik bir müdahale değil, aynı zamanda görselliği dönüştürülmüş bir manzara çıkıyor. Titizlikle işlenmiş bu dalgalı çizgiler yukarıdan bakıldığında bir topoğrafya haritasını ya da soyut dışavurumcu bir tuvali andırıyor. Kontrast oluşturan turuncu ve koyu gri renk şeritleri farklı farklı toprak bileşimlerine işaret ediyor. Ölçeği belirgin olarak kavramamızı sağlayan tek gösterge kompozisyon içinde kıvrılarak ilerleyen yollar.

This aerial image captures a dramatic instance of erosion control in central Türkiye, where the land has been meticulously terraced in order to stabilize soil. Known as contour plowing or terracing, this method of soil conservation sculpts the earth into rhythmic bands, echoing the terrain's natural slope. The result is not only a practical intervention into environmental degradation, but also a visually transformed landscape. From above, these meticulously engineered, undulating lines resemble a topographical map or an abstract expressionist canvas. Contrasting bands of orange and dark grey suggest different soil compositions. Winding roads threading through the composition are the only clear markers of scale.

***Erozyon Kontrolü #3*, Büğdüz, Burdur, Türkiye**
Erosion Control #3, Büğdüz, Burdur, Türkiye
2022

Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu
Borusan Contemporary Art Collection

Türkiye'de yürütülen "Erozyonla Mücadele Eylem Planı" kapsamında,
- 2 milyon hektarın üzerinde arazi iyileştirildi;
- 1,3 milyar ağaç dikildi;
- toprak izleme ve çiftçi eğitim programları hayata geçirildi.

Burtynsky'nin bu faliyetlere yönelik *Erozyon Kontrolü* fotoğrafları, yalnızca çevresel kriz yönetimini belgeleyen kareler olmanın ötesine geçerek iklim değişikliğinden etkilenen arazilerle insan eliyle kurulmuş sistemlerin ilişkisini görsel olarak inceleme imkânı sağlıyor.

As part of the "Action Plan Against Erosion" in Türkiye,
- over 2 million hectares of land have been rehabilitated;
- 1.3 billion trees have been planted;
- soil monitoring and farmer education programs have been implemented.

Going beyond documenting environmental crisis management, Burtynsky's *Erosion Control* photographs offer a visual exploration of the relationship between human-made systems and landscapes affected by climate change.

***Tarım #6*, Ankara, Türkiye**
Farming #6, Ankara, Türkiye
2022

Flowers Gallery, Londra izniyle
Courtesy of Flowers Gallery, London

Anadolu Platosu'nun merkezinde bulunan bu bölgenin manzarası, renkli yamaları andıran tarlalarıyla öne çıkar. Aynı anda uygulanan birçok farklı tarım uygulamasının, mülkiyet sınırlarının ve bölgenin değişken topoğrafyasının bir sonucu olarak bölgedeki tarlalar, geometrik desenler hâlinde düzenlenmiş gibi görünür. Yeşilin farklı tonlarından parlak sarılara, hardala, kırmızılara ve kahverengilere uzanan renk paleti, bölgede yetiştirilen ve buğday, arpa, ayçiçeği gibi tahılları, sebzeleri içeren ürün yelpazesini de yansıtır. Bu manzarayı şekillendiren etmenler arasında, geleneksel yöntemlerden modern ve daha verimli teknolojilere kadar çeşitlenen sulama sistemleri de yer alır.

At the center of the Anatolian plateau, the landscape is marked by a colorful patchwork of fields. Shaped by diverse agricultural practices, property boundaries, and the region's varied topography, these fields appear arranged in geometric patterns. Their color palette, ranging from various shades of green to vibrant yellows, ochre, reds, and browns, also reflects the variety of crops grown in the area, including wheat, barley, sunflowers, and vegetables. Irrigation systems, from traditional methods to modern, more efficient technologies, further shape the landscape.

***Tarım #2*, Kırşehir, Türkiye**
Farming #2, Kırşehir, Türkiye
2022

Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu
Borusan Contemporary Art Collection

***Tuz Gölleri #1*, Tuz Gölü'nün kuzeydoğusu, Gölyazı, Konya, Türkiye**
Salt Lakes #1, Northeastern Lake Tuz, Gölyazı, Konya, Türkiye
2022

Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu
Borusan Contemporary Art Collection

Türkiye'nin en büyük ikinci gölü olan Tuz Gölü, önemli bir tuzlu su ekosistemi. Kuru toprak bu kurak bölgede gevşedikçe ince parçacıklar hâlinde rüzgâra kapılıyor ve geride yüksek yoğunlukta yüzey tuzları bırakıyor. Aralıklı yağmur fırtınaları ve yeraltı sularının değişken seviyesi, göl kıyısında gerçekleşen su erozyonunu artırarak kıyı hattını her mevsim döngüsüyle birlikte biraz daha değiştiriyor. Gölün ekolojisi bu dinamik sürece hassas bir biçimde uyumlanmış durumda; tuza dayanıklı mikroorganizmaları ve mevsimsel kuş göçlerini kendine çekiyor. Ülkenin tuz hasadının önemli bir kısmı bu bölgeden sağlanıyor. Tuz Gölü'nde erozyonla mücadele kapsamında uygulanan su yönetimi, tortu kontrolü, yerli bitki ekimi ve rüzgâr perdesi dikimi gibi yöntemlerle bu hassas ekosistemin ve tuz endüstrisinin sürdürülebilirliğinin korunması hedefleniyor.

Lake Tuz [Salt Lake] is Türkiye's second-largest lake and an important saline ecosystem. In this arid region, as dry soils become loose, fine particles are lifted and carried away, leaving behind high concentrations of surface salt. Periodic rainstorms and fluctuating groundwater levels contribute to water erosion along the lake's edges, altering the shoreline with each seasonal cycle. The lake's ecology is finely tuned to this dynamic process, supporting salt-tolerant microorganisms and seasonal bird migrations. This area produces a significant proportion of the nation's harvested salt. Erosion control at Lake Tuz includes water regulation, sediment management, native vegetation planting, and wind barriers to protect its fragile ecosystem and sustain its salt industry.

Tuz Gölleri #4, **Tuz Gölü'nün güneybatısı, Gölyazı, Konya, Türkiye**
Salt Lakes #4, Southwestern Lake Tuz, Gölyazı, Konya, Türkiye
2022

Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu
Borusan Contemporary Art Collection

***Tuz Gölleri #3*, Tuz Gölü'nün güneybatısı, Konya, Türkiye**
Salt Lakes #3, Southwestern Lake Tuz, Gölyazı, Konya, Türkiye
2022

Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu
Borusan Contemporary Art Collection

***Tuz Gölleri #6*, Kuşların Ayak İzi, Yarışlı Gölü, Burdur, Türkiye**
Salt Lakes #6, Bird Tracks, Lake Yarışlı, Burdur, Türkiye
2022

Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu
Borusan Contemporary Art Collection

Burdur'da yer alan Yarışlı Gölü, Avrupa'yla Afrika arasında göç eden 150'den fazla kuş türü için kritik bir konaklama noktası. Hafif tuzlu, sığ suyu ve etrafını çevreleyen sazlık alanlar, bu türlerin beslenmesi ve üremesinde hayati öneme sahip. Göçmen kuşların bıraktığı ayak izleri, fotoğrafta da görüldüğü üzere ağa benzeyen desenler meydana getiriyor. Bu izler, mevsimsel yağışlar ve değişen su seviyeleriyle düzenli olarak silinip tekrar oluşuyor. Gölün ekolojik zenginliğine rağmen giderek artan şekilde karşı karşıya kaldığı çevresel tehditlerin başında erozyon geliyor. Habitat giderek daha kırılgan hâle gelirken göçmen türlere bir sığınak olan Yarışlı Gölü'nün gelecekte bu işlevi yerine getirip getiremeyeceği ise giderek belirsizleşiyor.

Lake Yarışlı, nestled in Burdur, is a crucial stopover for over 150 migratory bird species travelling between Europe and Africa. Its shallow, brackish waters and surrounding reed beds offer vital feeding and breeding grounds. The web-like pattern of wandering tracks visible in the photograph is periodically washed away by seasonal rains and changing water levels. Despite its ecological richness, the lake faces growing environmental threats—most notably erosion. As this habitat becomes increasingly fragile, Lake Yarışlı's future as a sanctuary for migratory species hangs in the balance.

TEMA Vakfı ile Söyleşi

In Conversation with the TEMA Foundation

DR. HİKMET ÖZTÜRK

TEMA Vakfı Danışmanı
Advisor, TEMA Foundation

DR. FERHAT TAZE

TEMA Vakfı Orman ve Kırsal Kalkınma Bölümü Başkanı
Head of Forestry and Rural Development Department, TEMA Foundation

BAŞAK SÖNMEZ BEYAZYÜREK

Borusan Contemporary, Müze Yöneticisi
Museum Manager, Borusan Contemporary

“Burtynsky’nin fotoğraflarında gördüğüm en güçlü mesaj, doğaya verdiğimiz zararın yine insan eliyle onarılabileceğidir.” — Dr. Hikmet Öztürk

“Bu fotoğraflar, insanlığın doğaya verdiği zararla yüzleşmesini sağlarken aynı zamanda toprağı korumak için verilen emeğin değerini de görünür kılıyor.” — Dr. Ferhat Taze

Başak Sönmez Beyazyürek: Kanadalı sanatçı Edward Burtynsky, 2022 yılının ilkbaharında Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu’nun daveti ve TEMA Vakfı’nın iş birliğiyle *Erozyon* projesini hayata geçirdi. Hepimizin bildiği üzere, sizin de yıllardır uzmanlığınız ve emeklerinizle parçası olduğunuz TEMA Vakfı, Türkiye’de 1992 yılında erozyonla mücadele ve doğal varlıkları koruma amacıyla kuruldu ve bugün 1 milyon 250 bini aşkın gönüllüsü bulunan bir halk hareketi hâline geldi. Yıllarca süren çalışmalarınızın ve iyileştirmeye çalıştığınız coğrafyaların fotoğraflarını Burtynsky’nin objektifinden görmek nasıl bir deneyim oldu sizin için?

Hikmet Öztürk: Dünya, varoluşundan bu yana sürekli değişim içinde; bu değişimi hem doğal süreçler hem de insan etkisi birlikte şekillendiriyor. Bence sergide bu iki dinamiği yan yana görmek son derece öğretici ve etkileyici. Fotoğraflarda suyun aşındırıcı gücüyle biçimlendirdiği araziler, doğanın yarattığı estetik görüntüler hayranlığımı artırırken insan eliyle örtüsüz bırakılmış topraklarda açılan yaraların sarılması için yürütülen çalışmaların verdiği iyimser duygu içimi ısıttı. TEMA Vakfı olarak yıllardır insan etkisiyle hızlanan erozyonun toprağı ve yaşamı nasıl tehdit ettiğine dikkati çekiyoruz. Toprağı kaybetmenin yaşamı kaybetmek olduğunu; toprağı korumanın ise yalnızca insanları değil, tüm yaşamı korumak anlamına geldiğini vurguluyoruz. Bu çabaların en büyük mutluluğu ise yapılan çalışmalar sonucunda doğada hayatın yeniden yeşerdiğine tanıklık etmek.

Ferhat Taze: Erozyonu hızlandıran en önemli etken, bitki örtüsünün tahrip edilmesiyle üst toprağın yağışlara ve erozyona açık hâle gelmesidir. Toprağı bitki örtüsünden yoksun bırakma, yanlış arazi kullanımı, aşırı toprak işleme, eğim yönünde sürüm ve tarıma uygun olmayan doğal alanların tarıma açılması gibi uygulamalar, özellikle tarım arazilerinde ciddi toprak kayıplarına yol açıyor. Türkiye’de her yıl 642 milyon ton toprak erozyona uğruyor. Bu

“The most powerful message I see in Burtynsky’s photographs is this: the damage we inflict on nature can also be healed by human hands.” — Dr. Hikmet Öztürk

“These photographs urge humanity to confront the damage it has caused to nature, while also making visible the value of efforts to protect the soil.” — Dr. Ferhat Taze

Başak Sönmez Beyazyürek: Canadian artist Edward Burtynsky conceived the *Erosion* project in spring 2022 at the invitation of Borusan Contemporary Art Collection, in collaboration with the TEMA Foundation. The TEMA Foundation—an organization you have supported for many years with your expertise and dedication—was established in Türkiye in 1992 with the mission of combating erosion and protecting natural assets. Today, it has evolved into a grassroots movement with more than 1.25 million volunteers. How did it feel to see, through Burtynsky’s lens, photographs of landscapes that you have worked for years to restore and rehabilitate?

Hikmet Öztürk: Since its very existence, the Earth has been going through a continuous transformation, which is shaped jointly by natural processes and human impact. In my view, witnessing these two dynamics side by side in the exhibition is both profoundly informative and deeply moving. While the landscapes shaped by the erosive power of water and the aesthetic beauty captured in the photographs deepened my admiration, the sense of optimism I felt from the efforts to heal the wounds inflicted on lands left bare by human hands truly warmed my heart. As the TEMA Foundation, we have for years drawn attention to how erosion—accelerated by human activity—threatens both soil and life itself. We emphasize that losing soil means losing life, and that protecting soil means safeguarding not only humanity but all forms of life. The greatest source of happiness in these efforts is witnessing how life flourishes once again in nature as a result of restoration activities.

Ferhat Taze: The most significant factor accelerating erosion is the destruction of vegetation cover, which exposes topsoil to rainfall and erosion. Practices such as depriving the soil of vegetation, improper land

durum, 500 yıl gibi bir sürede oluşan 1 santimetrelik üst toprağın 16 yıl gibi çok kısa bir sürede yok olması anlamına geliyor. Burtynsky'nin objektifinden gördüğüm manzaralar bende güçlü ve çelişkili duygular yarattı. Bir yandan, insan eliyle yapılan büyük ölçekli doğa tahribatlarını ve bitki örtüsünün kaybıyla toprağın nasıl savunmasız kaldığını görmek derin bir üzüntü hissi uyandırırken, diğer yandan erozyonla mücadele için inşa edilmiş terasları, tutulan toprağı ve bu alanlarda yeniden yeşeren bitkileri görmek umut vericiydi. Bu fotoğraflar, insanlığın doğaya verdiği zararla yüzleşmesini sağlarken aynı zamanda toprağı korumak için verilen emeğin değerini de görünür kılıyor.

BSB: Burtynsky'nin Ankara, Nallıhan ve Beypazarı'nda çektiği fotoğraflar, erozyonun en şiddetli hâliyle gözlemlendiği coğrafyalara odaklanıyor. Milyonlarca yıl boyunca rüzgâr, yağmur ve yerçekiminin tortul kayaçları şekillendirmesiyle ortaya çıkan, âdeta başka bir dünyaya ait gibi görünen manzaralarla karşılaşıyoruz. Bu oluşumları yaratan doğal jeolojik erozyon süreçleri ile tarımsal sürdürülebilirliği ve ekosistem varlığını tehdit eden insan kaynaklı erozyon arasındaki farklılıklara değinebilir misiniz?

HÖ: Doğal erozyon, toprağın ve toprağı oluşturan ana kayanın milyonlarca yıl boyunca su, rüzgâr ve yerçekimiyle etkileşimi sonucu gerçekleşir. Bazı kayaçlar çok sert ve suya karşı daha dirençliyken bazıları çok daha hassastır; yağışla gelen su bu kayaçları çözer, gevşetir ve taşır. Burtynsky'nin Nallıhan ve Beypazarı'nda çektiği fotoğraflar, suyun bu "ayak izlerini" çok net biçimde gösteriyor. "Su akar yolunu bulur" deyişinde olduğu gibi suyun aktığı yerlerde, zamanla dere yataklarına dönüştüğü alanlarda aşınmanın arttığını; buna karşılık bitki örtüsünün bulunduğu yerlerde toprağın direncinin yükseldiğini görüyoruz. Doğal olduğu sürece bu döngüler bir tehdit değil, aksine doğadaki ekosistem çeşitliliğinin ve yaşamın kaynağıdır. Verimli tarım ovalarının büyük bölümü de doğal süreçlerin sonucunda oluşmuştur. Asıl sorun, TEMA Vakfı olarak da yıllardır dikkat çektiğimiz insan kaynaklı, yani hızlandırılmış erozyondur. Toprağı koruyan bitki örtüsü ortadan kaldırıldığında, toprak yağmur damlalarının doğrudan etkisine açık hâle gelir. Bu durumun gözle fark edilmesi zordur ama zamanla toprağın en verimli kısmı olan üst toprağın kaybına yol açar. Kaybolan her birim toprak aslında geleceğimizden eksilen bir parçadır.

FT: Burtynsky'nin fotoğraflarında ağırlıklı olarak gördüğümüz, insan etkisiyle dengenin bozulduğu hızlandırılmış erozyondur. Bitki örtüsünün tahrip edilmesiyle araziler çıplak kalmakta; özellikle eğimli alanlarda rüzgâr, use, excessive tillage, plowing along the slope, and converting natural areas unfit for agriculture into farmland lead to serious soil losses, particularly in agricultural lands. Türkiye loses approximately 642 million tons of soil to erosion each year—meaning that one centimeter of topsoil, which takes 500 years to form, can disappear in as little as 16 years. The landscapes I observed through Burtynsky's lens evoked strong and conflicting emotions in me. On the one hand, witnessing large-scale environmental destruction induced by human activity and seeing how soil becomes vulnerable with the loss of vegetation, evoked a deep sense of sorrow. On the other hand, it was hope-inspiring to see the terraces built to combat erosion, the soil retained, and the plants that were regrowing in these areas. These photographs urge humanity to confront the damage it has caused to nature, while also making visible the value of efforts to protect the soil.

BSB: The photographs Burtynsky captured in Nallıhan and Beypazarı districts of Ankara focus on geographies where erosion can be observed in its most intense form. We are confronted with landscapes that seem almost otherworldly, formed over millions of years by the shaping of sedimentary rocks through wind, rain, and gravity. As experts, could you elaborate on the differences between natural geological erosion processes that create these formations and human-induced erosion that threatens agricultural sustainability and ecosystem integrity?

HÖ: Natural erosion occurs as a result of the interaction between soil and the parent rock that forms it, with the influence of water, wind, and gravity over millions of years. While some rocks are highly resistant to water, others are much more sensitive; water dissolves, loosens, and carries them away. The photographs Burtynsky took in Nallıhan and Beypazarı districts reveal such "footprints" of water in a crystal-clear way. As the saying goes, "water finds its way," and we observe that erosion increases in areas where water flows and eventually turns into stream beds; conversely, soil resistance increases in areas with vegetation. As long as these cycles are natural, they do not pose a threat; on the contrary, they are the very source of ecological diversity and life. Indeed, a large portion of today's fertile agricultural plains was formed as a result of such natural processes. The real concern, as we at the TEMA Foundation have long emphasized, is human-induced—accelerated—erosion. When the vegetation cover that protects the soil is worn away, the soil becomes directly exposed to the effects of raindrops, which results in the gradual loss of topsoil—the most fertile layer—often in ways that are not

yağmur ve yüzey akışlarıyla üst topraklar hızla taşınmaktadır. Beypazarı fotoğrafında bunu çok net okuyabiliyoruz. Bitkiden yoksun beyaz renkli alanlar üst toprağını kaybetmiş, verimsiz bölgeleri temsil ediyor. Buna karşılık, sırtlarda ve bazı yamaçlarda gördüğümüz kahverengimsi tonlar, az da olsa bitki örtüsünün toprağı koruyabildiği alanlar. Fotoğrafın ortasından geçen vadi tabanındaki nehir yatağında görülen koyu renk ise yukarıdan erozyonla taşınmış olan verimli üst toprağın kendisi. Nallıhan örneğinde de benzer bir durumla, kırmızı-kahverengi renkli üst toprakların yine vadi tabanındaki nehir yataklarında toplanmış (erozyona uğramış) görüntüsüyle karşılaşıyoruz. Beypazarı'ndaki karelerde olduğu gibi, zamanla üst toprağını kaybetmiş, beyazımsı renkteki fakir ve verimsiz alt topraklar hâkim. Bu görsel anlatım, insan etkisiyle gerçekleşen erozyonun tarımsal sürdürülebilirlik ve ekosistemler üzerindeki yıkıcı etkisini son derece çarpıcı biçimde ortaya koyuyor.

BSB: Farklı jeolojik ve iklimsel bağlamlarda hangi erozyon kontrol tekniklerinin uygulanacağını nasıl belirliyorsunuz?

HÖ: Erozyon, çoğu zaman gözle doğrudan fark edilen bir süreç değildir; ancak sel ve taşkınlarla birlikte akarsuların renginin değişmesi, tarım arazilerinde biriken çamur ya da kum fırtınalarıyla görünür hâle gelir. Bu nedenle, erozyon kontrolü ve toprak koruma çalışmaları, tarihsel olarak öncelikle can ve mal kayıplarının yaşandığı, tarımsal üretimin ve insan sağlığının ciddi biçimde etkilendiği havzalarda başlatılmıştır. Tokat Behzat Deresi, Pozantı Çakıt Havzası, Burdur ve Karapınar bu yaklaşıma örnek alanlardır. Zamanla enerji üretmek üzere kurulan baraj havzalarının korunması ve baraj ömürlerinin uzatılması da bu çalışmaları takip etmiştir. Erozyon kontrolünde iki temel ilke vardır: Birincisi, suyun ya da rüzgârın aşındırıcı ve taşıyıcı gücünü azaltmak; ikincisi ise çalışma yapılacak yerin iklimini ve toprak özelliklerini dikkate alarak toprağı koruyucusuyla, yani bitki örtüsüyle buluşturmaktır. Su erozyonuna karşı en etkili yöntemlerden biri teraslamadır. Teraslama ile suyun akış hızı kesilir ve aşındırma gücü azaltılır. Terasların hangi genişlikte ve hangi sıklıkta olacağı ise arazinin eğimine göre belirlenir. Rüzgâr erozyonunun önlenmesi için en etkili tesisler ise rüzgâr şeritleridir. Burtynsky'nin Burdur, Kayseri ve Karaman'da fotoğrafladığı alanlar eğimin yüksek olduğu, yarı kurak iklim koşullarına sahip sahalardır. Bu nedenle teraslar eş yükselti eğrilerine paralel, suyun emilimini artıracak şekilde tasarlanmıştır. Bu yapılarla birlikte dikilen fidanlar kökleriyle toprağı tutar. Zamanla bu alanlar orman ekosistemlerine dönüşür. Böylece bu sahalar sadece erozyonu önlemekle kalmaz; karbon depolayan, iklimi

immediately visible to the naked eye. Every piece of soil lost is, in fact, a piece taken from our future.

FT: What we predominantly observe in the photographs of Burtynsky is accelerated erosion resulting from human activity. With the destruction of vegetation cover, landscapes are left bare; particularly in sloped areas, topsoil is rapidly transported by wind, rainfall, and surface runoff. This can be seen very clearly in the photograph taken in Beypazarı. The vegetation-deprived, white-colored areas represent infertile areas that have lost their topsoil. In contrast, the brownish tones visible on ridges and certain slopes indicate areas where vegetation is still able to protect the soil, though to a limited extent. The darker coloration seen in the riverbed along the valley floor represents the fertile topsoil that has been transported from higher elevations through erosion. A similar situation can be observed in the Nallıhan example, where red-brown topsoil has again accumulated in riverbeds, revealing the effects of erosion. As seen in the images from Beypazarı, the area is dominated by poor and infertile subsoil that has lost its topsoil over time and is whitish. This visual narrative presents, in a striking manner, the destructive impact of human-induced erosion on agricultural sustainability and ecosystems.

BSB: In different geological and climatic contexts, how do you decide which erosion control techniques are applied?

HÖ: Erosion is often not directly visible to the naked eye; however, it becomes apparent through indicators such as changes in the color of rivers during floods, the accumulation of mud in agricultural lands, or the occurrence of dust storms. For this reason, erosion control and soil conservation efforts have historically been initiated first in basins suffering from loss of life and property, and where agricultural production and human health have been affected significantly. Tokat Behzat Stream, the Pozantı Çakıt Basin, Burdur, and Karapınar can be listed among the examples of such areas. Over time, these efforts are followed by the protection of dam basins used for energy production and the extension of dam lifespans. Erosion control is underpinned by two basic principles: first, reducing the erosive and transport capacity of water or wind; second, bringing the soil together with its protector—vegetation—by taking into account the climate and soil characteristics of the area in question. One of the most effective methods against water erosion is terracing. Through terracing, the flow velocity of water is reduced, thereby diminishing its erosive force. The width and

düzenleyen ve biyolojik çeşitliliği artıran alanlar hâline gelir. Burtynsky'nin fotoğraflarında gördüğüm en güçlü mesaj, doğaya verdiğimiz zararın yine insan eliyle onarılabileceğidir.

FT: Burtynsky'nin Burdur, Kayseri ve Karaman'daki erozyon kontrol sahalarını havadan çektiği fotoğraflar, bana ilk bakışta eş yükselti eğrilerini gösteren izohips haritalarını hatırlattı. Çünkü eğimli arazilerde uygulanan teraslar, eğime dik olacak şekilde tesis edildiğinde arazide tam da bu harita görünümünü oluşturur. Ormancılar bu çalışmaları anlatırken sıkça "toprağı nakış gibi işlemek" ifadesini kullanır. Burtynsky'nin fotoğrafları bu sözü âdeta görselleştiriyor. Günümüzde gelişen teknoloji sayesinde, ekskavatörlerle kilometrelerce uzunlukta teraslar büyük bir hassasiyetle inşa edilebiliyor. Bu sahalarda da bitki örtüsünden yoksun ve uygun toprak derinliğine sahip her alanın büyük bir özenle teraslandığını net biçimde görüyoruz. Geçmişte bu çalışmalar tamamen insan gücüyle yürütülüyordu. Burtynsky'nin Burdur'daki fotoğrafında görüldüğü gibi, ayakta durmanın bile zor olduğu dik yamaçlarda eğime dik teraslar açılıyor ve bu teraslara fidanlar dikiliyordu. İnsan gücüyle yapılan bu teraslar, makineli çalışmalara göre daha dar ve sınırlı alanlarda uygulanabilse de erozyonla mücadele uğruna verilen emeği ve göze alınan zorlukları çok çarpıcı biçimde ortaya koyuyor. Bugün, havadan çekilmiş fotoğraflarda bile bu teraslarda büyüyen ağaçları görmek mümkün. TEMA Vakfı olarak sıkça vurguladığımız gibi, "Suyu düştüğü, toprağı oluştuğu yerde tutacaksın". Suyu tuttuğunuzda yüzey akışı azalır; yüzey akışı azaldıkça erozyonla taşınan toprak miktarı da azalır. Böylece toprak yerinde kalır ve bitki gelişimi ile yağışın toprağa emilimi için uygun bir ortam oluşur. Kısacası, suyu ve toprağı birlikte korursunuz.

BSB: TEMA Vakfı toprak bütünlüğünü korurken verimliliği sürdürebilecek ürün rotasyonu, örtü bitkisi ekimi ve teraslama gibi uygulamaları hayata geçirmek için yerel halk ve çiftçilerle nasıl bir iş birliği yürütüyor?

HÖ: Platolar, milyonlarca yıldır suyun ve iklimin törpülediği yaşlı dağlardır. Burtynsky'nin platolara odaklanan fotoğraflarında öncelikle doğanın bu şekillendirme gücü görülüyor. Düzlüklerde tarım yapılan alanlar, eğimli yamaçlarda ise bitki örtüsünün varlığı ya da yokluğuna bağlı olarak değişen şiddette erozyonun izleri dikkati çekiyor. Bitki örtüsünün olduğu yerlerde suyun "ayak izleri" azalırken, çıplak alanlarda erozyonun ne kadar hızlandığı açıkça görülüyor. Bu kareler, doğanın gücünü ve insan müdahalesinin sonuçlarını çarpıcı biçimde yan yana sunuyor. Fotoğraflar, aynı zamanda tarımın arazide bıraktığı izleri de gösteriyor; parçalılık, monokültür

spacing of terraces are determined according to the slope of the land. For wind erosion, the most effective measures are windbreak strips. The areas photographed by Burtynsky in Burdur, Kayseri, and Karaman provinces are characterized by steep slopes and semi-arid climatic conditions. Therefore, terraces in these areas are designed parallel to contour lines in a way that enhances water absorption. The saplings planted alongside these structures anchor the soil with their roots. Over time, these areas transform into forest ecosystems. Thus, they not only prevent erosion but also become landscapes storing carbon, regulating climate, and enhancing biodiversity. The most powerful message I see in Burtynsky's photographs is this: the damage we inflict on nature can also be healed by human hands.

FT: Burtynsky's aerial photographs of erosion control sites in Burdur, Kayseri, and Karaman provinces initially reminded me of contour maps showing elevation lines because terraces constructed on sloping terrain, when built perpendicular to the slope, create precisely such a visual pattern. Foresters often describe these efforts with the phrase "to tend the soil with the delicacy of embroidery." Burtynsky's photographs bring this expression vividly to life. Thanks to advances in technology, terraces extending for kilometers can now be built with great precision utilizing excavators. In these areas, it is clearly visible that every piece of land lacking vegetation and possessing suitable soil depth has been carefully terraced. In the past, however, such work was carried out entirely through human labor. As seen in Burtynsky's photograph taken in Burdur, terraces were carved into slopes so steep that even standing upright was difficult, and saplings were planted along these terraces. Although terraces built by manual labor were narrower and could only be applied to more limited areas compared to mechanized methods, they vividly showcase the efforts exerted and the challenges overcome in the fight against erosion. Today, even in aerial photographs, it is possible to see trees growing on these terraces. As we frequently emphasize at the TEMA Foundation, "You should retain the water where it falls, and the soil where it is formed." When water is retained, surface runoff decreases; as runoff decreases, the amount of soil carried away by erosion also diminishes. In this way, soil remains in place, creating a suitable environment for plant growth and for rainfall to infiltrate the soil. In short, you protect both water and soil simultaneously.

BSB: How does the TEMA Foundation collaborate with local communities and farmers to implement practices such as crop rotation, planting cover crops, and terracing to protect soil integrity and ensure agricultural productivity?

uygulamaları, eğime dik ya da eğim yönünde yapılan toprak işleme farkları... Türkiye'de üretici başına düşen tarım arazisi ortalama 40 dekar civarındayken, gelişmiş ülkelerde bu oran bunun beş-on katı. Elbette bu ülkemizin engebeli oluşunun da bir sonucu. Bununla birlikte, nüfus arttıkça araziler küçülüyor ve bu da baskıyı artırıyor. Bu durum bize çok net bir şey söylüyor; her yerde tarım yapılamıyor ve elimizde kalan tarım topraklarını çok daha dikkatli korumamız gerekiyor. Bir diğer çarpıcı unsur ise tarım alanları dışında kalan, büyük ölçüde çıplaklaşmış alanlar. Bu alanlar yüksek olasılıkla mera arazileri. Aslında aşırı ve düzensiz otlatma nedeniyle meralar erozyonu önleyen alanlar olmaktan çıkıp erozyonun kaynağına dönüşmüş durumda. Bugün, toprak koruma önlemlerinin alınmaması nedeniyle Türkiye'deki tarım arazilerinin yüzde 39'unda erozyon görülüyor. Oysa tarım arazilerinde toprağı korumanın en temel yollarından biri onu doğru işlemektir. Burtynsky'nin fotoğrafları doğru ile yanlışı yan yana göstererek güçlü bir uyarı yapıyor: Toprağı bitkiyle buluşturmazsak, onu suyun ve rüzgârın insafına bırakırız.

FT: Arazi sınıflamasına baktığımızda, tarımın eğimi daha düşük olan alanlarda yapılması gerekirken yüksek eğimli araziler orman olarak kullanımı ya da korunması daha uygun alanlardır. Burtynsky'nin plato tarımına odaklanan fotoğraflarında bu iki arazi kullanım biçiminin iç içe geçtiği parçalı bir yapı görüyoruz. Aynı karede hem düzlükteki tarım alanlarını hem de eğimli yamaçlarda teraslama ve ağaçlandırma yapılan sahaları görmek mümkün. Erozyona açık alanlar çiftçiler için ciddi zorluklar barındırıyor. Özellikle Burdur gibi bölgelerde hem su hem de rüzgâr erozyonu tarımsal üretimi tehdit ediyor. Monokültür tarım ise zararlılarla mücadeleyi zorlaştıran bir başka önemli sorun. Bu noktada, ormanlar ve ağaçlandırılmış alanlar tarım için çok önemli. Ormanlar, rüzgâr hızını keserek rüzgâr erozyonunu azaltıyor, farklı habitatlar oluşturarak biyolojik çeşitliliği destekliyor. Ormanlık alanlardaki kuşlar ve diğer canlılar, tarım zararlılarının kontrolünde doğal bir denge unsuru oluşturuyor. Teraslama ve ağaçlandırma çalışmaları da, hem erozyonu önleyerek tarım topraklarını koruyor hem de çiftçiler için daha sürdürülebilir bir üretim ortamı yaratıyor. TEMA Vakfı olarak yerel halk ve çiftçilerle yürüttüğümüz iş birliklerinin temelinde de bu anlayış var: Toprağın bütünlüğünü korurken tarımsal verimliliği uzun vadede güvence altına almak.

BSB: Burtynsky'nin *Erozyon* projesinde Tuz Gölü ve Yarışlı Gölü'nden karelerle de karşılaşıyoruz. Çalışmalarınızda erozyon ve su varlıkları yönetimi ne ölçüde birbiriyle bağlantılı? Erozyona uğramış toprak bu kırılgan göl ekosistemlerine

HÖ: Plateaus are landscapes shaped over millions of years by the combined effects of climate and the erosive force of water. In Burtynsky's photographs of plateaus, the shaping power of nature is the first thing that comes into view. While agricultural fields are visible on flatter areas, the traces of erosion, varying in intensity depending on the presence or absence of vegetation, are strikingly evident on sloped terrains. Where vegetation exists, the "footprints" of water diminish; in contrast, in barren areas, the acceleration of erosion becomes clearly visible. These images present, side by side, the power of nature and the consequences of human intervention in a highly compelling manner. At the same time, the photographs reveal the marks left by agriculture on the land: fragmentation, monoculture practices, and differences between tillage conducted perpendicular to the slope and that carried out along the slope. In Türkiye, the average size of agricultural land per producer is around 40 decares, whereas in developed countries, this figure is five to ten times higher. This is, for sure, partly a result of the rugged terrain of Türkiye. However, as the population increases, land parcels get smaller, intensifying this pressure even further. This clearly shows that agriculture cannot be practiced everywhere, and the agricultural lands we have must be protected with much greater care. Another striking feature is the largely barren areas outside agricultural land. Due to excessive and irregular grazing, these areas have shifted from being protective landscapes that prevent erosion to becoming sources of erosion themselves. Today, erosion is observed in 39% of agricultural lands of Türkiye due to the lack of adequate soil conservation measures. Yet one of the most important methods to protect soil in agricultural lands is to cultivate it correctly. By placing right and wrong side by side, Burtynsky's photographs deliver a powerful warning: if we do not bring soil together with vegetation, we leave it at the mercy of water and wind.

FT: From a land-use classification perspective, agriculture should ideally be practiced on lands with lower slopes, whereas steep terrains are more suitable for forests or conservation. In Burtynsky's photographs focusing on plateau agriculture, we observe a fragmented landscape in which these two land-use systems are intertwined. Within the same frame, one can see agricultural fields on flat areas alongside terraced and afforested slopes. Erosion-prone lands present serious challenges for farmers. In regions such as Burdur, both water and wind erosion pose significant threats to agricultural production. Monoculture farming is another major concern, as it complicates pest management. In this context, forests and afforested areas are vital for agriculture. Forests reduce wind speed, thereby mitigating wind

sürüklendiğinde ortaya çıkan zincirleme reaksiyonlara karşı hem toprak hem de su bozulmasını ele alabilecek koruma stratejileri neler oluyor?

HÖ: Vakfımızın varlık nedenini, Kurucu Onursal Başkanlarımızdan merhum Hayrettin Karaca'nın çok yalın ama derin bir sözüyle özetleyebilirim: "Yaşamak istiyorsan sana yaşam verenleri yaşatacaksın." Burtynsky'nin sulak alan fotoğraflarına baktığımda, suyun toprak içindeki dolaşımını âdeta insan bedenindeki kılcal damarlara benzettim. Su, karayı aynı şekilde sarmalayarak her bir toprak tanesinin yaşam üretmesini sağlıyor. Fotoğraflar bize çok net bir şey söylüyor: Toprak ve su yaşam kaynaklarımız. Ama bu karelerde bir uyarı da var; yaşamın bağlı olduğu iki doğal varlığa yeterince özen göstermiyoruz. Çekilen sular, kuruyan ve kirlenen göller, mavi rengini kaybeden su yüzeyleri... Tuz Gölü ve Yarışlı Gölü, bugün can çekişen ekosistemlerin simgesi hâline gelmiş durumda. Bunun temel nedenlerinden biri de yanlış tarım uygulamaları. Kurak bölgelerde su ihtiyacı yüksek ürünlerin yetiştirilmesi, aşırı ve verimsiz sulama, akiferlerin boşalması ve gölleri besleyen akarsuların kesilmesi, göllerin kurumasına giden zincirleme bir bozulmayı tetikliyor. Dünya genelinde 1970 ile 2024 yılları arasında sulak alanların yüzde 22'si yok edildi. Kaybolan sadece sulak alanlar değil, bu alanlardaki yaşamın kendisi. Sulak alanlara bağlı biyolojik çeşitlilik yüzde 85 oranında azaldı; kalan alanların ise yüzde 65'i doğal yapısından uzaklaşmış durumda. TEMA Vakfı bu tabloya yıllardır "Türkiye Çöl Olmasın" çağrısıyla dikkati çekiyor. Çölleşmeyle mücadele etmenin yolu ise sürdürülebilir arazi ve su yönetiminden geçiyor. Bu nedenle, kurulduğumuz günden bu yana toprağı, suyu ve biyolojik çeşitliliği birlikte ele alan sürdürülebilir tarım uygulamalarının yaygınlaşması için çalışmalar yürütüyor; erozyonla mücadeleyi su verimliliği ve tasarruflu sulama politikalarıyla birlikte ele alıyoruz.

FT: Burtynsky'nin Tuz Gölü ve Yarışlı Gölü fotoğraflarında, su aynasının küçüldüğünü ve geçmişte suyla örtülü olan ancak yıllar geçtikçe kademeli olarak açıkta kalan göl topraklarını görüyoruz. Gerçekten iklim değişikliğinin göllere etkisi açısından ürkütücü manzaralar. Türkiye'de yaşanan toprak kayıplarının büyük bölümü su erozyonundan kaynaklanıyor. Günümüzde iklim değişikliğinin etkisiyle artan kuraklık, göl ve nehirleri besleyen suların farklı sektörel kullanımlarıyla birleştiğinde, Tuz Gölü ve Yarışlı Gölü örneklerinde olduğu gibi göl suyu miktarında ciddi azalmalar ve göl yüzeylerinde küçülmeler yaşanıyor. Buna artan buharlaşma kayıpları da eklendiğinde, birçok gölümüz ve sulak alanımız yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalıyor. TEMA Vakfı olarak bu risklere karşı iklim değişikliğiyle

erosion, and they support biodiversity by creating diverse habitats. Birds and other organisms in forested areas contribute to the natural management of agricultural pests. Terracing and afforestation efforts not only prevent erosion and protect agricultural lands but also create a more sustainable production environment for farmers. At the TEMA Foundation, this approach lies at the heart of our collaboration with local communities and farmers: protecting the integrity of the soil while safeguarding long-term agricultural productivity.

BSB: In the *Erosion* project of Burtynsky, we also see images from Lake Tuz and Lake Yarışlı. How closely are erosion and water resource management linked in your work? When eroded soil is carried into these sensitive lake ecosystems, what kind of chain reactions occur? What conservation strategies are implemented to address both soil and water degradation simultaneously?

HÖ: The purpose of our foundation can be summed up in a simple yet profound statement by Hayrettin Karaca, our late Honorary Founding Chairperson, "If you want to live, you must preserve those who give you life." When I look at Burtynsky's photographs of wetlands, I see the circulation of water through the soil as akin to the capillaries in the human body. Water envelops the land in a similar way, enabling every particle of soil to generate life. These photographs convey a very clear message: soil and water are sources of life. Yet they also deliver a warning: we do not care about these two life-supporting elements sufficiently. Receding waters, drying and polluted lakes, water surfaces that have lost their blue... Lake Tuz and Lake Yarışlı have become symbols of ecosystems on the brink of collapse. One of the primary causes of this is incorrect agricultural practices. Growing water-demanding crops in arid areas, excessive and inefficient irrigation, depletion of aquifers, and the diversion of rivers that feed lakes trigger a chain reaction leading to the drying of these ecosystems. Globally, between 1970 and 2024, 22% of wetlands have been lost. What has disappeared is not only wetlands themselves, but the life they support. Wetland-dependent biodiversity has declined by 85%, and 65% of the remaining areas have lost their natural character. For years, the TEMA Foundation has drawn attention to this alarming situation by stating, "Let Türkiye Not Become a Desert." Fight against desertification requires sustainable land and water management. Since our establishment, we have worked to promote sustainable agricultural practices that address soil, water, and biodiversity together, and we tackle erosion control in conjunction with water-efficient and conservation-oriented irrigation policies.

mücadele, suyun sürdürülebilir yönetimi ve verimli kullanımı konusunda politika notları hazırlıyor ve projeler yürütüyoruz.

BSB: Son olarak, "Buradan nereye?" diyerek TEMA Vakfı'nın gelecek projeksiyonuna dair bir soruyla söyleşiyi sonlandırmak istiyorum.

HÖ: Vakıf olarak, insan faaliyetleri sonucu ortaya çıkan ve sonuçları giderek ağırlaşan iki büyük tehditle karşı karşıya olduğumuzu vurguluyoruz: İklim değişikliği ve biyolojik çeşitlilik kaybı. Bu, yalnızca çevre alanında çalışan sivil toplum kuruluşlarının değil, özel sektörün de kabul ettiği bir gerçek. Davos Dünya Ekonomik Forumu'nun risk analizlerinde, gerçekleşme olasılığı en yüksek ve küresel ölçekte en yıkıcı ilk beş riskin büyük bölümünü bu iki başlık oluşturuyor. Üstelik etkilerini gelecekte değil, bugün yaşıyoruz. Tükenen su varlıkları, artan kuraklıklar, tarımsal üretimde kayıplar, aşırı hava olayları, sel ve taşkınlar, sıcaklık kaynaklı ölümler ve zorunlu göçler... Mevcut yaşam biçimimizle devam edersek bizi daha kırılgan, daha kısıtlı ve sorunların arttığı bir gelecek bekliyor. Bu nedenle iklim değişikliği ve biyolojik çeşitlilik kaybını durduracak adımların acilen atılması gerekiyor. İklim krizinin temelinde fosil yakıt kullanımı olsa da, onu derinleştiren en önemli ikinci unsur arazi tahribatıdır. Ormanların ve otlakların yok edilmesi, sulak alan kaybı, toprak bozulumu ve kirlilik biyolojik çeşitlilik kaybının da başlıca nedenleri arasında yer alıyor. Bizim gelecek vizyonumuz, bu tahribatın durdurulduğu ve sürdürülebilir yaşamın hâkim olduğu bir dünya. Önümüzdeki yıllarda hedefimiz, karbon ayak izinin ve ekolojik ayak izinin azaltıldığı, arazi tahribatının durdurulduğu ve tahrip edilmiş alanların en az yüzde 30'unda onarım ve restorasyon çalışmalarının tamamlandığı bir sürece katkı sunmak. Bunun için yalnızca kurumlara değil, herkese sorumluluk düşüyor. Bizim umudumuz, mutluluğun tüketimde olmadığını bilen, ihtiyacı kadar tüketen, doğaya verdiği yükün farkında olan ve kendisine yaşam veren varlıkları koruyan ekolojik okuryazar bireylerin çoğaldığı bir dünya.

FT: Sürdürülebilir bir geleceğin ancak kararlı, bilim temelli ve uzun vadeli bir yol haritası çizildiğinde mümkün olduğuna inanıyoruz. Bugün çevre sorunlarının temelinde insan faaliyetleri varsa, çözümün de yine insan eliyle mümkün olduğunu biliyoruz. Bu 10-20 yıllık dönem, aynı zamanda yeni bir kuşağın yetişme süresine denk geliyor. Bu nedenle en kritik başlıklardan biri eğitim ve farkındalık çalışmaları. Hedefimiz, çevresinde olup biten tahribatın farkında olan, bunun yaşam üzerindeki etkilerini anlayan, sürdürülebilir yaşam ilkelerini benimsemiş, doğa ve çevre haklarını savunan,

FT: In Burtynsky's photographs of Lake Tuz and Lake Yarışlı, we see the water surface shrinking and the lake lands that were once covered by water but have gradually become exposed over the years. These are truly alarming scenes in terms of the impact of climate change on lakes. A significant portion of soil loss in Türkiye is induced by water erosion. Today, the increasing drought caused by climate change, combined with the utilization of water resources by different sectors, has led to serious reductions in lake water levels and shrinking lake surfaces, as seen in Lake Tuz and Lake Yarışlı. When coupled with increased evaporation losses, many of our lakes and wetlands face the risk of disappearance. As the TEMA Foundation, we draft policy reports and run projects focusing on climate change mitigation, sustainable water management, and efficient water use in response to such risks.

BSB: I would like to conclude this interview with a question about TEMA Foundation's future projections: What lies ahead?

HÖ: As a foundation, we emphasize that we are facing two major human-induced threats: climate change and biodiversity loss. This is not only acknowledged by civil society organizations active in the field of environmental issues, but also by the private sector. In the risk analyses by the World Economic Forum in Davos, a significant portion of the top five global risks—both in likelihood and in impact—fall under these two categories. Moreover, we are experiencing their impact not in the future, but today. Depleting water resources, increasing droughts, losses in agricultural production, extreme weather events, floods, heat-related deaths, and forced migrations... If we follow "a business as usual" approach, we are heading toward a future that is more fragile, more constrained, marked by escalating problems. For this reason, urgent steps must be taken to halt climate change and biodiversity loss. While the primary driver of the climate crisis is the use of fossil fuels, the second most critical agent exacerbating it is land degradation. The destruction of forests and grasslands, the loss of wetlands, land degradation, and pollution are also among the primary causes of biodiversity loss. Our vision for the future is a world in which this degradation is halted, and sustainable living prevails. In the coming years, our goal is to contribute to a process in which carbon and ecological footprints are reduced, land degradation is halted, and restoration efforts are completed on at least 30% of degraded lands. For this, responsibility rests with both institutions and individuals alike. We hope to live in a world where ecologically literate individuals—who understand that happiness does not

karar vericilerden sorumluluk talep eden bir toplumun güçlenmesi. Ancak böyle bir toplumsal dönüşümle toprağın, suyun ve biyolojik çeşitliliğin korunduğu; erozyonun, arazi tahribatının ve çölleşmenin azaldığı; su varlıklarının sürdürülebilir biçimde kullanıldığı; ormanların arttığı ve çevre kirliliğinin azaldığı bir gelecek mümkün olabilir. TEMA Vakfı, kurulduğu günden bu yana gönüllülerinin ve paydaşlarının desteğiyle bu dönüşüm için çalışıyor. Eğitimden ağaçlandırmaya, kırsal kalkınmadan iklim değişikliğiyle mücadeleye, biyolojik çeşitlilikten savunuculuk çalışmalarına kadar 500'ün üzerinde örnek projeyle doğaya verilen zararı azaltmaya ve tersine çevirmeye yönelik umudu yeşertmeye devam ediyor.

*Borusan Contemporary Blog'da yayımlanan Haziran 2026 tarihli söyleşi, bu kitap için gözden geçirilerek yeniden yayıma hazırlanmıştır.

come from consumption, who consume only what they need, who are aware of the burden they place on nature, and who protect the very systems that sustain life—become increasingly common.

FT: We believe that with a determined, science-based, and long-term roadmap, a sustainable future is achievable. If human activity is the root cause of today's environmental problems, we know that solutions must also come through human action. This 10–20-year period also corresponds to the time required for a new generation to emerge. For this reason, education and awareness are among the most critical priorities. Our goal is to strengthen a society that is aware of environmental degradation, understands its impacts on life, adopts the principles of sustainable living, advocates for environmental rights, and demands accountability from decision-makers. Only through such a societal transformation can a future be possible in which soil, water, and biodiversity are protected; erosion, land degradation, and desertification are reduced; water resources are used sustainably; forests expand; and environmental pollution declines. Since its establishment, the TEMA Foundation has been working toward this transformation with the support of its volunteers and stakeholders. Through more than 500 exemplary projects, ranging from education and afforestation to rural development, climate action, biodiversity, and advocacy, it continues to foster hope by reducing and reversing damage to nature.

*Originally published on the Borusan Contemporary Blog in June 2026, the interview has been revised for this book.

Sıkıştırılmış Hurda Metal #3a, Hamilton, Ontario, Kanada, 1997, Flowers Gallery, Londra izniyle
Densified Scrap Metal #3a, Hamilton, Ontario, Canada, 1997, Courtesy of Flowers Gallery, London

IN THE WAKE OF PROGRESS

TASARLAYAN, YÖNETEN, FİLME ÇEKEN VE FOTOĞRAFLAYAN EDWARD BURTYNSKY

CONCEIVED, DIRECTED, FILMED & PHOTOGRAPHED BY EDWARD BURTYNSKY

Fotoğrafçı Edward Burtynsky'nin kırk yıllık pratiğinden doğan multimedya işi ***In the Wake of Progress*** (2022), ilerleme uğruna gezegenimizi nasıl dönüştürdüğümüzü sorguluyor.

Burtynsky'nin doğa ve sanayi arasındaki ilişkiye dair kişisel ve mesleki deneyimlerinin uzantısı niteliğindeki 22 dakikalık bu iş, Çin'deki tekstil üretiminden Bangladeş'teki gemi sökümüne, fotoğrafçının kariyerinden seçili film ve fotoğrafları bir araya getiriyor. Burtynsky'nin görsel dünyasının alametifarikası olan büyük ölçekli manzaralar, sanayinin şekillendirdiği çarpıcı örüntüler, canlı renkler ve beklenmedik formlarla izleyiciyi kuşatıyor. Belli bir mesafeden soyut, anıtsal ve yüce görünen bu manzaralar, yakından bakıldığında çevresel tahribatı ortaya koyuyor.

In the Wake of Progress, İtalya'nın Carrara mermer ocakları, Arizona ve New Mexico'daki bakır madenleri, Batı Almanya'nın kömür ocakları ve Ontario'daki nikel atık sahalarından manzaralar aracılığıyla izleyiciyi doğal kaynakların çıkarılma süreçleri üzerine düşünmeye davet ediyor. Kaynaklar ve malların California ve Texas'taki petrol sahaları ve rafinerilerinden, Los Angeles'taki otoyollardan ve Montreal'den Rotterdam'a uzanan konteyner limanlarından hareketini takip ediyor. Çin'deki fabrikalar ve tersaneler endüstriyel üretimin ölçeğini, Gana ve Kenya'daki geri dönüşüm sahaları atık ürünlerin vardığı son noktayı gösteriyor.

COP31 süresince Antalya'da büyük ölçekli üç ekranda sunulan ***In the Wake of Progress***, su ve toprak manzaralarıyla anlatısını genişletiyor: Texas ve İspanya'daki sulu tarım arazileri, Çin nehirleri üzerindeki hidroelektrik barajlar, Hindistan'ın Gujarat bölgesindeki tuz havuzları, Meksika'daki Colorado Nehri Deltası ve İzlanda'da gitgide eriyen buzullar... British Columbia'nın kadim ormanlarından ve keresteciliğin yoğunlaştığı Nijer Deltası'ndan görüntüler ise doğal hayatın kaybı ile bu kayba yol açan talepleri karşı karşıya getiriyor.

In the Wake of Progress için Phil Strong'un bestelediği, 2022'de En İyi Orijinal Kısa Film Müziği dalında Kanada Ekran Müziği Ödülü'ne layık görülen esere, Cree Métis sanatçı iskwē'nin vokalleri ile Kraliyet Müzik Konservatuvarı'na bağlı Glenn Gould Okulu'ndan müzisyenlerin performansları eşlik ediyor.

Aldıklarımız, Ardımızda Bıraktıklarımız

Bu özgün sunum, insan faaliyetlerinin devasa ölçeğini açığa çıkarırken gezegenimizden neler aldığımızı, neler üretip tükettiğimizi ve ardımızda neler bıraktığımızı inceliyor.

Forty years in the making, ***In the Wake of Progress*** (2022) is photographer Edward Burtynsky's multimedia contemplation of human impact on the planet, all in the name of progress.

An ongoing extension of Burtynsky's personal and professional experiences with the intersection of nature and industry, this 22-minute work brings together photographs and film from the expanse of his career, ranging from textile production in China to shipbreaking in Bangladesh. Enveloping the audience in the breathtaking large-scale art Burtynsky is best known for, it finds remarkable patterns, vivid colors, and unexpected forms in landscapes transformed by industry. From a distance, these scenes may appear abstract, monumental, or sublime, but closer attention reveals their environmental consequences.

In the Wake of Progress invites viewers to engage with resource extraction in the marble quarries of Carrara, Italy, the copper mines of Arizona and New Mexico, the coal pits of western Germany, and the nickel tailings of Ontario. It follows the movement of resources and goods through oil fields and refineries in California and Texas, freeways in Los Angeles, and container ports from Montreal to Rotterdam. Factories and shipyards in China illustrate the scale of industrial production, while recycling yards in Ghana and Kenya show where discarded goods end up.

Presented on three large-scale screens in Antalya during COP31, ***In the Wake of Progress*** further immerses viewers in the stories of both water and land: irrigated fields in Texas and Spain, hydroelectric dams on China's rivers, the salt pans of India's Gujarat, the Colorado River Delta in Mexico, and retreating glaciers in Iceland. Meanwhile, the old-growth forests of British Columbia and the logging of Nigeria's Niger Delta set the loss of the natural world against the demands that drive it.

The work features an evocative original score by Phil Strong, with vocals by Cree Métis artist iskwē and performances by musicians from The Glenn Gould School at The Royal Conservatory of Music. Strong's composition received the 2022 Canadian Screen Music Award for Best Original Score for a Short Film.

What We Take, What We Leave Behind

This unique presentation conveys the enormous physical scale of human enterprise. It examines what humanity takes from the Earth, what it produces and consumes, and what it leaves behind.

Burtynsky'nin görkemli, büyüleyici ve hatta neredeyse başka bir dünyaya aitmiş gibi görünen manzaraları medeniyetin bedellerine işaret ediyor. Bu manzaraların yansıttığı yıkım her geçen gün belirginleşse de, girift görsellikleri aynı zamanda hayranlık uyandırabiliyor.

In the Wake of Progress, bir cevap aramayı ya da nihai bir sonuca ulaşmayı amaçlamıyor. Dr. Joe MacInnis'in ifadesiyle, modern medeniyetin dünyaya verdiği jeolojik ve biyolojik zararlara dair "sarsıcı bir portre" olarak iklim krizine, habitatların yok olmasına ve türlerin neslinin tükenmesine dikkati çekiyor ve "hepimizin bunda bir payı olduğunu" hatırlatıyor. Sonunda da bizi aciliyet taşıyan iki soruyla baş başa bırakıyor: "Bugüne dek ne yaptım? Yeryüzündeki yaşamı iyileştirmek için bundan sonra ne yapabilirim?"

Luminato Festival Toronto'nun siparişiyle üretilen bu işin ortak yapımcılığını müzik yapımcısı Bob Ezrin ile Luminato Festival Toronto üstlenmiştir.

The landscapes Burtynsky captures can appear spectacular, mesmerizing, and almost otherworldly, yet they also register what civilization costs. Their visual complexity can inspire wonder, even as the damage they reflect becomes increasingly apparent.

In the Wake of Progress neither seeks nor offers definitive answers. As Dr. Joe MacInnis writes, it presents a "searing portrait" of the geological and biological toll of modern civilization, confronting climate disruption, habitat destruction, and species extinction and reminding us that "we—all of us—are complicit." It ultimately leaves us with two urgent questions: "What have I done? What can I do to improve life on Earth?"

In the Wake of Progress was co-produced by Bob Ezrin. It was commissioned and co-produced by Luminato Festival Toronto.

In the Wake of Progress sunumundan görünüm, Arsenal Contemporary Art, Montréal, Kanada, 2023
Fotoğraf: Jim Panou
Edward Burtynsky Stüdyo izniyle

In the Wake of Progress installation view, Arsenal Contemporary Art, Montréal, Canada, 2023
Photograph: Jim Panou
Courtesy of the Studio of Edward Burtynsky

In the Wake of Progress sunumundan görünüm, Arsenal Contemporary Art, Montréal, Kanada, 2023
Fotoğraf: Michael Patten
Edward Burtynsky Stüdyo izniyle

In the Wake of Progress installation view, Arsenal Contemporary Art, Montréal, Canada, 2023
Photograph: Michael Patten
Courtesy of the Studio of Edward Burtynsky

In the Wake of Progress sunumundan görünüm, Arsenal Contemporary Art, Montréal, Kanada, 2023
Fotoğraf: Michael Patten
Edward Burtynsky Stüdyo izniyle

In the Wake of Progress installation view, Arsenal Contemporary Art, Montréal, Canada, 2023
Photograph: Michael Patten
Courtesy of the Studio of Edward Burtynsky

Edward Burtynsky ile Söyleşi: Fotoğraf, Manzara ve İnsan Etkisi Üzerine

In Conversation with Edward Burtynsky: On Photography, Landscape, and Human Impact

ASUDE DİLAN YİĞİT

Borusan Contemporary, Asistan Küratör
Assistant Curator, Borusan Contemporary

“... gezegenimizde neler olup bittiğini farklı tarafların bir arada konuşabileceği sağlıklı bir diyalog zemini sunan üretimlerin varlığı her zamankinden daha önemli.” — Edward Burtynsky

Asude Dilan Yiğit: Söyleşiye Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu’nun siparişi üzerine gerçekleştirdiğiniz *Erozyon* projesiyle başlamak isterim. Türkiye’de erozyon meselesi iklim değişikliğinin hızlandırdığı toprak bozulmasıyla bu süreci durdurmaya veya yavaşlatmaya yönelik insan çabalarının kesiştiği bir noktada duruyor. Bu ikilemi ele alırken nasıl bir yaklaşım benimsediniz?

Edward Burtynsky: *Erozyon* projesi üzerine çalışırken Türkiye’nin çölleşme ve erozyonla mücadele konusunda ciddi çaba gösteren ülkelerden biri olduğunu öğrendim. Bu çalışmalar, ormansızlaşmanın yol açtığı tahribatı tersine çevirmeyi amaçlayan büyük ölçekli bir tür toprak şekillendirme projesinden oluşuyor. Sergide yer alan bazı fotoğraflar bu müdahalenin boyutlarını çarpıcı biçimde ortaya koyuyor. Bunun gerçekten işe yaradığını görmek mümkün. Süreç henüz tamamlanmış değil, fakat ağaçlar yeterince büyüdüğünde çevrelerindeki yaşamı destekleyebilecekler. Bitki örtüsü geri geldiğinde hayvan yaşamı da beraberinde geliyor. Kuşlar, küçük canlılar ortaya çıkıyor ve yeniden tohumlanma başlıyor. Dolayısıyla bu, ormansızlaşma ve muhtemelen aşırı tarım nedeniyle uzun vadede toprağı kurutan olumsuz bir süreci tersine çevirmeye yönelik yapıcı bir insan müdahalesi. Aynı zamanda, o manzaranın sürekli parçalanmasının önüne geçmeyi amaçlayan bir girişim.

ADY: Üretimlerinizin öne çıkan yönlerinden biri de “iyi” ile “kötü” arasında kesin bir ayrım yapmamanız. Belirli bir “doğru”yu işaret etmektense izleyicilere dünyanın mevcut durumuna dair kendi bakış açılarını geliştirebilecekleri bir alan açmayı hedefliyorsunuz.

EB: Üretimlerimi her zaman estetik algıyı da göz önüne alarak bir angajmanla sunmaya çalışıyorum. Meselenin görsel olarak ilgi çekici hâle geldiği anı yakalamaya çalışıyorum. İzleyiciyi görüntünün içine çeken şey de tam olarak bu oluyor. Üstelik bu işler yargılayıcı olmanın ötesinde aydınlatıcı bir nitelik taşıyor. İnsanlık olarak deniz ve okyanusların sıcaklığı ve asiditesini değiştiriyor; atmosferdeki karbondioksit oranlarını dönüştürüyor; tarım ve ormansızlaştırma aracılığıyla yeryüzünü yeniden şekillendiriyoruz. Sulak alanlara şehirler kurarak ve daha pek çok başka müdahaleyle doğal yaşam

“... it’s more important than ever to have works that allow a healthy conversation on both sides of the aisle to talk about what’s going on with our planet.” — Edward Burtynsky

Asude Dilan Yiğit: I would like to start with *Erosion*, which was commissioned by Borusan Contemporary Art Collection. The issue of erosion in Türkiye sits at an intersection between soil degradation accelerated by climate change and the human efforts to combat it. How did you navigate this ambiguous territory?

Edward Burtynsky: So, through the idea of approaching the project *Erosion* in Türkiye, I came to learn that it was one of the countries that had been doing a lot to overcome desertification and the effects of erosion. This is a large-scale terraforming project to reverse the effects of deforestation. Some of the images in the exhibition really point out the scale of this kind of terraforming, which is quite breathtaking. You can see that it has worked. It’s still clinging on, but it’s there, and once the trees get big enough, they can then support life around them. Plant life can start to take off again, and then once you have your plant life, then you have your animal life, you have your birds, you have your small animals, and they move things around and reseed things as well. So, this is really a kind of positive human activity to undo something that had a negative long-term effect by deforestation and probably over-farming combination causing the lands to dry out. It’s an attempt to prevent that continued disintegration of that landscape.

ADY: Another aspect of your work is that there is never a definitive distinction between what is “good” or “bad.” You do not aim to showcase a solution that is “right,” but rather try to provide a space for the viewers to carve out their own perspective on the current state of the earth.

EB: I’ve always placed my work within an aesthetic engagement with the subject, trying to find a moment where that subject becomes visually intriguing. That’s what pulls you to the image. Furthermore, the pieces are revelatory, not accusatory. As humans, we’re changing the ocean temperature and acidity of the ocean. We’re changing the atmospheric CO_2 components. We’re changing the earth through agriculture and deforestation. And through building towns on wetlands, and all the other things that we do, we’re changing natural habitat at a frightening speed. So, we are now the top predator, and the *Erosion* project reflects this

alanlarını son derece hızlı bir biçimde değiştiriyoruz. Bugün artık besin piramidinin en üstündeki avcı konumundayız. Bu bağlamda *Erozyon* projesi, geleceğimizin ve gelecek nesillere bırakacaklarımızın sorumluluğunu taşıdığımızı gösteriyor. Bu tür ıslah girişimleri oldukça ümit verici; nitekim bunlar ürettiğim fotoğraflarda da görülebilir. Manzaralar hikâyeler anlatabiliyor ve bu çalışma da buna tanıklık ediyor; insan faaliyetlerinin gelecekte olumlu sonuçlar doğurabileceğini gösteriyor.

ADY: Kendinizi öncelikle bir çevreci olarak görmediğinizi ve tamamen belgesel nitelikte işler üretmekten kaçındığınızı belirtmiştiniz. Öte yandan, fotoğraflarınızın yalnızca forma dayalı denemeler olarak kalmaması için yeterli gördüğünüz ölçüde bilgi de ekliyorsunuz. Bu dengeyi nasıl kuruyorsunuz?

EB: Formun öne çıktığı durumlarda iş fazlasıyla sadeleşiyor, neredeyse tek boyutlu hâle geliyor. İçeriğin baskın olduğu noktada ise fotomuhabirliğe yaklaşıyor. Oysa benim asıl ilgimi çeken, bu iki unsurun birbirine üstünlük kuramadığı bir denge hâli; formun da, içeriğin de eşit bir düzlemde var olduğu bir alan. Bu sayede eser ne fazlasıyla soyutlaşıyor ne de yalnızca betimleyici bir anlatıya dönüşüyor. Bu iki unsur bir araya geldiğinde anlam sabitlenmez; her iki yöne de açılabilir. Ben bunu değişken bir odak noktası olarak görüyorum. İmaj, bağlamı içinde kaldığı ve bir propaganda aracına dönüşmediği sürece, anlattıkları üzerine daha derinlikli bir tartışma zemini sağlıyor. Bugün 1,5 derecelik küresel ısınma eşiğini çoktan aşmış, 2 dereceye doğru ilerlerken gezegenimizde neler olup bittiğini farklı tarafların bir arada konuşabileceği sağlıklı bir diyalog zemini sunan üretimlerin varlığı her zamankinden daha önemli. Çünkü fırtına gelip her şeyi silip süpürdüğünde, solcu ya da sağcı, dindar ya da seküler, yoksul ya da zengin olmanın hiçbir anlamı kalmıyor.

ADY: Uzun yıllardır izleyiciyi görüntünün içine çekmek ve içeriği sorgulamaya davet etmek için eserlerinizin estetik çekiciliğinden yararlanıyorsunuz. David Campany'nin de kısa süre önce dikkati çektiği üzere, bu fotoğraflar birden fazla izleyicinin aynı anda karşısında durmasına imkân tanıyor ve bu "sosyal izleme" durumu politik potansiyele sahip bir dinamik yaratıyor.

EB: Bana kalırsa, bu süreçte birbirimizden öğreniyoruz. Bir kişinin bir fotoğrafı dikkatle incelemesi ve bazı ayrıntıları fark etmesi, bir başkasını "Orada ne var, neler oluyor?" diye sormaya teşvik edebiliyor. Aynı zamanda, bir fotoğrafa farklı mesafelerden bakıldığında farklı katmanlar ve bilgiler ortaya çıkabiliyor. Bu çift bakış hâlini tetiklemek hep amaçladığım bir şey

understanding that we are the managers of our future and of what we are passing on to the next generation. These acts of reclamation are acts of hope. All of these are potentially there to be seen in the images that I create. The landscapes can tell these stories, and the work is bearing witness to that, and evidence that human activity can have a positive future effect.

ADY: You've previously stated that you don't see yourself primarily as an environmentalist, and that you avoid making work that becomes pure documentation. At the same time, you include enough information, so the images aren't merely exercises in formalism. How do you calibrate this fine balance?

EB: If form prevails, then it just becomes too simplistic, almost unidimensional. And if you let content prevail, then it very much moves into the direction of photojournalism. I'm more interested in neither of them having primacy; I want them to both sit on equal footing of form and content, so the work doesn't become too abstract or descriptive. When you bring these two together, it's not a fixed point anymore; it can go either way. I see it as a floating point. And, as long as the image is held within the context and it's not used as a propaganda tool, it serves as an inflection point for a deeper conversation to unpack what it is that the image is describing. We've already passed the 1.5°C global warming limit, and we're heading to 2°C. I think it's more important than ever to have works that allow a healthy conversation on both sides of the aisle to talk about what's going on with our planet. When that storm comes and washes everything down, it doesn't matter if you're left, right, religious, non-religious, poor, or rich.

ADY: You've been leveraging this aesthetic appeal of your images to draw the viewer in and prompt them to question the content for decades now. David Campany recently noted that your images allow several viewers to stand before them at once, and that this "social viewing" creates a dynamic with political potential.

EB: I think we pick up things from each other, and possibly, the way in which one person is investigating a photograph, looking and digging into it with their eyes, and noticing things, encourages another person to say: "Hey, what's that going on over there?" Additionally, with different distances, you get different information from the prints. That's always been something I've tried to do, and invoke this double viewing. The piece first captures your attention because of the overall composition, color, texture, light, feel,

oldu. Eser, ilk olarak kompozisyonu, rengi, dokusu, ışığı, yarattığı duygu ve çizgileriyle izleyiciyi kendine çekiyor; tüm bu unsurlar görüntüye bir bütünlük kazandırıyor. Bunun yanı sıra, keskinlik, renk ve detaylar aracılığıyla tatmin edici bir deneyim sunan fotoğraflar üretmek için çok mesai harcıyorum. Neredeyse tüm fotoğraflarımın yaklaşık 15 santimetre gibi çok yakın bir mesafeden bakıldığında bile bozulmadığını söyleyebilirim. Yüzünüzü esere bu kadar yaklaştırdığınızda dahi, karakterleri, insanları, dokuları, endüstriyel unsurları, bir petrol varili veya merdiven gibi detayları hâlâ net biçimde görebilirsiniz.

ADY: Sıradaki sorum madencilik üzerine. İlk tek konulu projeniz bu başlık etrafında şekillendi. Son projeniz ise güncel teknolojilerin temel bileşenleri olan nadir toprak elementlerinin çıkarılmasına odaklanıyor. Bu, karmaşık ve tartışmalı bir zemine işaret ediyor. Bu projeyi kavramsal olarak nasıl konumlandırıyorsunuz?

EB: Aslında bu, bir sanatçı ve fotoğrafçı olarak yaşadığım bir farkındalıkla ilgili. Film, gümüş, jelatin, kimyasallar ve kâğıt gibi tamamen tüketilen malzemelere dayalı bir fotoğrafçılıktan ışığı birler ve sıfırlara dönüştüren, optik bir sensör üzerinden çalışan daha dayanıklı bir teknolojiye geçtik. Bu veriler başka cihazlara aktarılabiliyor, bir yazıcıya gönderilebiliyor ya da yalnızca telefon ve bilgisayar ekranlarında, tamamen dijital bir alanda var olabiliyor; başkalarına iletilebiliyor, hatta Instagram'da dolaşıma girebiliyor. Bir bakıma fotoğrafçılık büyük ölçüde maddi niteliklerinden arındı. Her şeyin dijitalleştiği bu dönüşüm, gerçek bir paradigma değişimi yarattı. Enerji alanında da benzer bir eşikteyiz. Ancak, alternatif yöntemlerin tümü pil teknolojileri ve dayanıklı altyapılar gerektiriyor. Bunlar da mıknatıslar için nadir toprak elementlerine, iletim için bakıra ve alüminyuma, motorlar için ise çeliğe gerek duyuyor. Bu nedenle konuya yalnızca "doğru" ya da "yanlış" ikiliğinden bakmanın yeterli olmadığını düşünüyorum. Üretimlerimde bu karmaşıklığı olduğu hâliyle ele almaya çalışıyorum. "Bunu yaparsak her şey düzelir" gibi basit bir çözüm yok. Çünkü bizi bu çıkmazdan kurtaracak tek bir teknoloji yok.

ADY: Ortak yapımcılığını üstlendiğiniz üç uzun metrajlı filmde de bu meseleyi ele alıyorsunuz. Hareketli görüntüler pratiğinize ne gibi yeni katmanlar ekliyor?

EB: İlk filmim *İmal Edilmiş Peyzajlar*, bir anlamda kendi pratiğimi izlemek, dünyaya açılmak ve neler olup bittiğini anlamaya çalışmakla ilgiliydi. Hatta filmin açılışında bile, bizim doğaya verdiğimiz zararın aslında kendimize

lines, etc. All of that could bring cohesion to the image. And I also spend a lot of time making prints that satisfy as an experience through the detail: the sharpness, color, all of that... I would say almost all of my images can withstand the scrutiny of the six-inch stare. You can just shove your face 6 inches away, and the image won't fall apart. All the details will still be present, and you can read the characters, people, textures, industrial pieces, even an oil drum or a ladder; they're all defined in there.

ADY: My next question is related to mining. The subject of mining became your first single-subject body of work. Subsequently, your most recent project is on the mining of the rare earth elements that are used in technology. This is a thorny territory. How are you thinking about this recent work conceptually?

EB: It's really a kind of a realization as an artist and a photographer going through a paradigm shift from a consumable medium of photography with film, silver, gelatins, chemicals, papers, and all of that to a durable technology, which is a light sensor with an optic that turns light into ones and zeros. From the ones and zeros, you can transmit to other devices, and you can then also output back to a printer if you want to, or it can just stay in the digital zone where it's only available on your phone or on your computer, or you can send it to somebody else, and they can view it or post it on Instagram or whatsoever... In a way, we've dematerialized photography. There's been this transformation, this paradigm shift where now everything is digital. We are at a similar turning point in energy. But all the alternatives are durables. Durables are battery technology, requiring rare earths for magnets for kinetic energy, copper and aluminum for transmission, steel for building motors, etc. There isn't a simple "right" or "wrong," and in my work, I try to embrace this complexity. There isn't a simple "Just do this, and it's going to be fine." As I said, it's not just one technology that's going to get us out of this predicament.

ADY: You also examined this issue in the three feature films you co-produced. How does the moving image add new dimensions to your work?

EB: With the first one, *Manufactured Landscapes*, it was a bit about following my practice, going into the world, and trying to unpack what is going on. Even the opening narration is me speaking about how damaging nature is damaging ourselves. The films were about respecting nature, believing in the value of nature in itself. Making sure that we respect what a tree does as being a tree, not as a building material... I think by the third

verdiğimiz zarar olduğundan bahsediyorum. İlk iki film, doğaya saygı duymayı ve doğanın kendi başına değeri olan bir varlık olduğunu söylüyordu. Bir ağacı yalnızca bir yapı malzemesi olarak değil, bir ağaç olarak varlığıyla ele almak, onun varoluşuna saygı duymakla ilgiliydi. Üçüncü filmim *ANTROPOSEN: İnsan Çağı*'nda ise önceki iki filmde pek belirgin olmayan bir aciliyet duygusu öne çıkıyor. Dikkatle izleyip dinlediğinizde, bu filmde altıncı büyük yok oluşun nedeninin biz olduğumuz ve yarattığımız etkinin dünyaya çarpan bir asteroitle aynı ölçekte olduğu ifade ediliyor.

ADY: Bu kez filmlerden kitaplara geçmek istiyorum. Kitaplarınız sanatçı olarak nerede durduğunuzu yeniden değerlendirmek için dönüp baktığınız bir arşiv malzemesi niteliği de taşıyor mu?

EB: Kitap, tüm projeyi bir bağlam içine oturtmak için son derece güçlü bir araç. Üretime bütünsel bir bakış kazandırıyor. Örneğin, *Su* projesi beş yıl sürdü. *Petrol* projesinde ise petrolün kaynağını, nasıl işlendiğini, nereye gittiğini, dünyayı nasıl dönüştürdüğünü anlamak için on yıl boyunca araştırma yaptım. Bu uzun süreçler, işin üretimi sırasında temas ettiğiniz fikir ve gerçekliklerin ne kadar geniş bir alana yayıldığını gösteriyor. Çünkü bu deneyimin içinde yalnızca zihinsel olarak değil, sezgisel olarak hareket hâlinde bulunuyorsunuz. Ben de bu anlayışı işlerim, filmlerim ve kitaplarım aracılığıyla aktarmaya çalışıyorum. Böylece bu düşünce hattını takip eden herkes, gezegeni nasıl dönüştürdüğümüzü ve bu dönüşümün hâlâ devam ettiğini daha geniş bir bakış açısıyla sorgulayabiliyor.

Son dönemde, *Doğaya Övgü* adını verdiğim ve doğal manzaraya geri döndüğüm bir sürece girdim. Dünya hâlâ varlığını sürdürüyor; doğa son derece dirençli ve kendini yenileyebiliyor. Bu sorunu çözmek için ihtiyacımız olan tüm araçlar elimizde, ama önemli olan onları kullanabilmek. Toplum olarak bu güce sahibiz. Ben de insanların karşısına çıkıp vazgeçmemek ve yola devam etmek için hâlâ nedenlerimiz olduğunu söylemeye çalışıyorum; seslerini yükseltmek isteyen diğer sanatçıları da yeteneklerini kullanarak hikâyelerini anlatmaya teşvik ediyorum. Nihayetinde, eyleme dönüşecek bir bilinci inşa etmek için pek çok farklı sese ihtiyaç var. Çünkü farkındalık olmadan eylem de olmaz.

*Borusan Contemporary Blog'da yayımlanan Ocak 2026 tarihli söyleşi, bu kitap için gözden geçirilerek yeniden yayıma hazırlanmıştır.

film, *ANTHROPOCENE: The Human Epoch*, there was an urgency that was really not as present in the other two films. If you listen and watch it carefully, it says that we're the cause of the next extinction event, the sixth great extinction, and we're having the equivalent effect as the asteroid that hit the Earth.

ADY: This time I'm moving from films to books. Do your books also serve as an archival piece that you reflect upon, that you go back to revisit your stance as an artist?

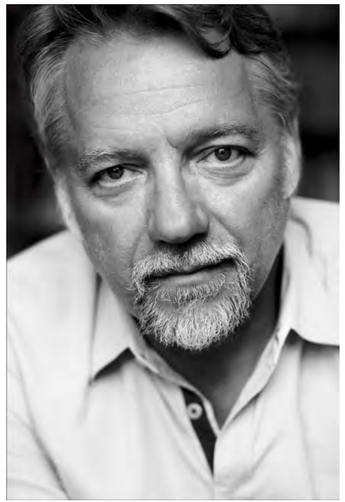
EB: It's a great tool to contextualize the whole project. It gives you a holistic outlook on your work. For instance, the *Water* project went on for five years. With the *Oil* project, I studied it for ten years to understand where it comes from, how it gets processed, where it goes, how it changed our world, and what it's doing. So, all these things really open you up to a broad set of ideas and realities that you experience in the making of the work itself, by viscerally and kinetically being in the presence of it all. I'm trying to transmit that understanding through the works, through the films, and through the books, so that anybody following that train of thought will really understand the breadth of exploration and contemplation on how we as humans have changed and are changing the planet.

I've recently done this return to the natural landscape, which I refer to as a *Tribute to Nature*. The natural world is still here; nature is indeed resilient and can rebound. We have all the tools to solve the problem at hand. We just need to deploy them. As a society, we have the power. I'm trying to be in front of people and say there are reasons we shouldn't give up and we should continue, and I encourage other artists who want to speak and use their talents to try and tell these stories. There's a lot of room in here for a lot of foot soldiers to help shape consciousness that ultimately moves to action. But if you're not conscious of a problem, then you're never going to act on it.

*Originally published on the Borusan Contemporary Blog in January 2026, the interview has been revised for this book.

Mýrdalssandur'daki Dyralaekir Nehri, Güney Bölgesi, İzlanda, 2012
Flowers Gallery, Londra izniyle
Dyralaekir River on Myrdalssandur, Southern Region, Iceland, 2012
Courtesy of Flowers Gallery, London

© Birgit Kleber, 2012

EDWARD BURTYNSKY dünyanın en yetkin çağdaş fotoğrafçılarından biri olarak kabul edilmektedir. Dünyanın dört bir yanında çektiği kayda değer endüstriyel manzara fotoğrafları, insanlığın gezegene etkilerini sorgulayan 40 yıllık tanıklığının birer eseridir.

Burtynsky'nin fotoğrafları, Londra'da Tate Modern; New York'ta MoMA, Guggenheim, Whitney ve Metropolitan sanat müzeleri; San Francisco'da SF MoMA; Québec eyaletinin Montréal kentinde Montréal Güzel Sanatlar Müzesi ile Kanada Ulusal Galerisi ve Ontario Sanat Galerisi'nin de aralarında bulunduğu, dünyanın dört bir yanındaki 80'den fazla önemli müzenin koleksiyonunda yer alır. Eserleri ayrıca Michael Wilson, Sir Elton John, Andy ve Christine Hall ile Edward Norton gibi sanat koleksiyonerlerinin koleksiyonlarında bulunmaktadır. Kanada Başbakanı Mark Carney de yakın zamanda ofisi için Burtynsky'nin bir fotoğraf baskısını seçmiştir.

EDWARD BURTYNSKY is regarded as one of the world's most accomplished contemporary photographers. His remarkable photographic depictions of global industrial landscapes represent over 40 years of his dedication to bearing witness to the impact of humans on the planet.

Burtynsky's photographs are included in the collections of over 80 major museums around the world, including the Tate Modern in London; The MoMA, Guggenheim, Whitney, and Metropolitan Museum of Art in New York City; the SF MoMA in San Francisco; the Montréal Museum of Fine Arts in Montréal, Québec; and the National Gallery of Canada and Art Gallery of Ontario. His work is also held by major art collectors including Michael Wilson, Sir Elton John, Andy and Christine Hall, and Edward Norton. Prime Minister Mark Carney has also recently chosen a Burtynsky print for his office.

Burtynsky'nin başlıca sergileri şunlardır: *The Great Acceleration* [Hız Çağı] (2025), Uluslararası Fotoğraf Merkezi, New York; ilk olarak Londra'daki Saatchi Gallery'de sunulan, ardından Mestre'deki (Venedik, İtalya) M9 Müzesi'nde sergilenen ve Aralık 2025'te Seul Tarih Müzesi'nde açılan *BURTYNSKY: Extraction/Abstraction* [BURTYNSKY: Çıkarma/Soyutlama] (2024'ten itibaren); *Anthropocene* [Antroposen] (2018); Louisiana'daki New Orleans Sanat Müzesi ve Çağdaş Sanatlar Merkezi tarafından düzenlenen *Water* [Su] (2013-devam ediyor); Washington, D.C.'deki Corcoran Sanat Galerisi'nde sergilenen *Oil* [Petrol] (2009); *China* [Çin] (2005-2010) ve Kanada Ulusal Galerisi'nde sunulan *Manufactured Landscapes* [İmal Edilmiş Peyzajlar] (2003).

Major exhibitions include: *The Great Acceleration* at New York's International Center of Photography (2025); *BURTYNSKY: Extraction/Abstraction* (2024–), which premiered at London's Saatchi Gallery before traveling to the M9 Museum in Mestre (Venice), Italy, and opened at the Seoul Museum of History in December 2025; *Anthropocene* (2018–2023); *Water* (2013–ongoing), organized by the New Orleans Museum of Art & Contemporary Art Center, Louisiana; *Oil* (2009) at the Corcoran Gallery of Art in Washington, D.C.; *China* (2005–2010); and *Manufactured Landscapes* (2003) at the National Gallery of Canada.

Burtynsky, 2005'te ilk kez verilen TED Ödülü'nü Bono ve Robert Fischell ile paylaşmasının yanı sıra, Kanada Genel Valisi tarafından verilen Görsel Sanatlar ve Medya Sanatları Ödülü (2016), Rencontres d'Arles Fotoğraf Festivali'nde verilen Toplumsal Katılım Ödülü (2004), Roloff Beny Kitap Ödülü (2003) ve Photo London Yılın Usta Fotoğrafçısı Ödülü'nün (2018) sahibidir. 2019'da New York Kanada Derneği'nin her yıl düzenlediği Maple Leaf Balosu'nda Sanat ve Edebiyat Ödülü'ne ve aynı yıl belgesel fotoğrafçılık alanında Lucie Başarı Ödülü'ne layık görüldü. 2020'de Britanya Kraliyet Fotoğrafçılık Derneği'nin Onursal Üyeliği'ne seçilen sanatçı, 2022'de Dünya Fotoğrafçılık Organizasyonu tarafından Fotoğrafçılığa Üstün Katkı Ödülü'ne değer görüldü. Aynı yıl Uluslararası Fotoğrafçılık Onur Listesi'ne alındı ve her yıl verilen Çevre Kirliliği Soruşturması Ödülü'nün sahibi oldu. 2023'te PHotoESPAÑA Meslek Onur Ödülü'nü ve Pino Pascali Vakfı tarafından verilen 25. Pino Pascali Ödülü'nü aldı. Son olarak, *The Independent* gazetesinin 2025 İklim Listesi'nde ikinci sırada yer aldı.

Burtynsky was also a key production figure in the award-winning documentary trilogy *Manufactured Landscapes* (dir. Jennifer Baichwal, 2006), *Watermark* (dir. Baichwal and Burtynsky, 2013), and *ANTHROPOCENE: The Human Epoch* (dir. Baichwal, Nicholas de Pencier, and Burtynsky, 2018). All three films continue to play in festivals around the world.

Burtynsky, aynı zamanda, ödüllü belgesel üçlemesi *Manufactured Landscapes* [İmal Edilmiş Peyzajlar] (yön. Jennifer Baichwal, 2006) ve *Watermark* [Sudaki İz] (yön. Baichwal ve Burtynsky, 2013) ile *ANTHROPOCENE: The Human Epoch* [ANTROPOSEN: İnsan Çağı] (yön. Baichwal, Nicholas de Pencier ve Burtynsky, 2018) projelerinde yapımcı olarak önemli bir rol üstlendi. Bu üç film hâlen dünya çapında festivallerde gösterilmeye devam ediyor.

Burtynsky currently holds nine honorary doctorate degrees.

Burtynsky'nin dokuz fahri doktora ünvanı bulunuyor.

Teşekkürler
Acknowledgements

Bu yayın, Antalya'da COP31 çerçevesinde gerçekleştirilen ve *In the Wake of Progress* başlıklı çalışmamın Türkiye'deki ilk sunumunu da kapsayan *Dönüşen Yeryüzü* sergisine eşlik ediyor. *In the Wake of Progress*'i bugün dünya liderlerine sunmak, kolektif etkimizle yüzleşmek ve harekete geçmenin artık kaçınılmaz olduğu bir dönemde anlamlı bir değişime ilham olmak için bir fırsat oluşturuyor. Bunu mümkün kılan Borusan Holding ve Borusan Contemporary'ye, titiz küratöryel çalışması için Dr. Kumru Eren'e ve uzun yıllara dayanan desteği için Ahmet Kocabıyık'a içten şükranlarımı sunuyorum. Böyle iddialı projelerin hayata geçmesini sağlayan daimi özverileri için tüm stüdyo ekibime gönülden teşekkür ediyorum.

This publication accompanies *Shifting Topography* at COP31 in Antalya, including the first presentation of *In the Wake of Progress* in Türkiye. Bringing this work before world leaders now is an opportunity to confront our collective impact and inspire meaningful change at a moment when action is imperative. I am profoundly grateful to Borusan Holding and Borusan Contemporary for making this possible; to Dr. Kumru Eren for her thoughtful curation; and to Ahmet Kocabıyık for his longstanding support. My heartfelt thanks go to my entire studio team, whose unwavering dedication makes these ambitious projects possible.

Edward Burtynsky

Sürdürülebilir bir gelecek, ancak gerçeğe cesaretle bakıp ortak sorumluluk aldığımızda mümkün. Dolayısıyla yeryüzünde bıraktığımız izlerle yüzleşmek, daha iyisini yapmak için ilk adımı atmak demek.

İklim krizini sanatın dönüştürücü gücüyle uluslararası diyaloğa taşıyan *Edward Burtynsky: Dönüşen Yeryüzü* sergisini ve bu yayını hayata geçirmekten onur duyuyoruz. Bizi bu sarsıcı manzaralarla yüzleştiren değerli sanatçı Edward Burtynsky'ye ve Borusan Contemporary ekibine teşekkür ederiz.

Coğrafyamızın sesini sergiye taşıyan TEMA Vakfı'na, sanata ve geleceğe desteğini esirgemeyen Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Ahmet Kocabıyık'a, sanatın daha geniş kitlelerle buluşmasına katkı sunan Borusan Kocabıyık Vakfı Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Zeynep Hamedi'ye ve emeği geçen tüm paydaşlarımıza içtenlikle teşekkür ederiz.

A sustainable future is possible only if we face reality with courage and take shared responsibility. Confronting the traces we leave on the Earth is therefore the first step toward doing better.

We are honored to bring the exhibition *Edward Burtynsky: Shifting Topography* and this publication to life, opening up international dialogue on the climate crisis through the transformative power of art. We extend our gratitude to the distinguished artist Edward Burtynsky, whose work confronts us with these striking landscapes, and to the Borusan Contemporary team.

We are deeply grateful to the TEMA Foundation for conveying the voice of our land to the exhibition, to our Chairperson, Ahmet Kocabıyık, for his continued support for art and the future, to Zeynep Hamedi, Chairperson of the Board of the Borusan Kocabıyık Foundation, for helping art reach wider audiences, and to all our partners who contributed to this project.

Borusan Holding

Edward Burtynsky'nin Türkiye'deki ilk büyük kişisel sergisi *Dönüşen Yeryüzü*'nün 2025-2026 sezonunda Perili Köşk'te gerçekleşen sunumunun ardından, sergiden bir seçkiyi COP31 çerçevesinde Antalya'da sunmaktan mutluluk duyuyoruz.

Türkiye'de ilk kez izleyiciyle buluşan *In the Wake of Progress* multimedya çalışmasını da içeren bu seçkinin sanat aracılığıyla iklim ve sürdürülebilirlik konularındaki diyaloğa katkıda bulunacağına inanıyoruz.

Edward Burtynsky ve stüdyo ekibine, *Erozyon* serisinin hayata geçirilmesine katkılarından dolayı TEMA Vakfı'na teşekkür ederiz. Bu seçkinin Antalya'da izleyiciyle buluşmasını mümkün kılan Borusan Holding'e ve ev sahipliği için Akra Antalya'ya, ayrıca *Dönüşen Yeryüzü*'nün gerçekleşmesine katkıda bulunan tüm değerli paydaşlarımıza içten teşekkürlerimizi sunarız.

Following Edward Burtynsky's first major solo exhibition in Türkiye, *Shifting Topography*, at Perili Köşk during the 2025–2026 season, we are pleased to present a selection from the exhibition in Antalya in the context of COP31.

We believe this selection, which also includes the multimedia work *In the Wake of Progress*, shown to audiences in Türkiye for the first time, will contribute to the dialogue on climate and sustainability through art.

We would like to thank Edward Burtynsky and his studio team, as well as the TEMA Foundation for its contributions to bringing the *Erosion* series to life. We also extend our heartfelt thanks to Borusan Holding for making it possible for this selection to reach audiences in Antalya, to Akra Antalya for hosting the exhibition, and to all our valued partners who contributed to the realization of *Shifting Topography*.

Borusan Contemporary

Künye
Credits

KİTAP | BOOK

Bu katalog, COP31 çerçevesinde 9-20 Kasım 2026 tarihleri arasında Akra Antalya'da gerçekleştirilen *Dönüşen Yeryüzü* sergisi için yayımlanmıştır.
This catalog has been published to accompany the exhibition *Shifting Topography*, which takes place in the context of COP31 at Akra Antalya from November 9 to 20, 2026.

Editör ve Çevirmen | Editor and Translator
Başak Çaka

Grafik Tasarım | Graphic Design
Işıl Ünal, Cem Kozar - PATTU

Metinler | Texts
Özgür Günaydın
Dr. Kumru Eren
Başak Sönmez Beyazyürek
Asude Dilan Yiğit
Edward Burtynsky

Yayın Koordinasyonu | Publishing Coordination
Asude Dilan Yiğit
Başak Sönmez Beyazyürek

Yayınevi | Publishing House
Borusan Kocabıyık Vakfı
Kültür Sanat Müzecilik Koleksiyon
Tanıtım Eğitim Öğretim İktisadi İşletmesi

Renk Ayrımı ve Baskı | Color Separation and Printing
MAS Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.
Hamidiye Mah. Soğuksu Cad. No: 3
Kağıthane, İstanbul 34408
+90 212 294 10 00

kitap@masmat.com.tr
Sertifika No | Certificate No: 44686

Fotoğrafların Telif Hakkı | Copyright of the Photographs
© Edward Burtynsky
© Studio of Edward Burtynsky
© Jim Panou
© Michael Patten
© Birgit Kleber

Metinlerin Telif Hakkı | Copyright of the Texts
Özgür Günaydın
Dr. Kumru Eren
Başak Sönmez Beyazyürek
Asude Dilan Yiğit
Edward Burtynsky

Bu Basımın Telif Hakkı | Copyright of This Edition
© 2025 Borusan Contemporary Istanbul

Bu eser tamamen telif hakkı ile korunmaktadır. Bu çalışmanın yayıncıdan önceden izin alınmadan herhangi bir biçimde veya herhangi bir yolla çoğaltılması veya iletilmesi yasa dışıdır ve cezalandırılabilir. Bu, özellikle kitabın tamamında veya kitabın bir bölümünde bulunan metinlerin ve resimlerin ve sair eser niteliğindeki unsurların herhangi birinin çoğaltılması, bunların icrası ve gösterimi, tercümesi, diyagramların çoğaltılması, filme alınması, mikrofilme alınması, yayınlanması, elektronik ortamda saklanması ve işlenmesi gibi tüm kullanım fiilleri için geçerlidir. İhlaller kovuşturulacaktır.

This work is protected by copyright as a whole. The reproduction or communication of this work in any form or by any means without prior permission from the publisher is illegal and punishable. This applies to all acts of use, in particular, such as the reproduction of texts and pictures and all elements of works within this book, their performance and demonstration, translation, the reproduction of diagrams, filming, microfilming, broadcasting, storage, and processing in electronic media contained in the whole book. Infringements will be prosecuted.

ISBN: 978-605-67553-6-1

BURTYNSKY STÜDYOSU | STUDIO

Yapımcı | Producer
Caren Campbell

Dijital Renk Teknisyeni | Digital Color Technician
Dan Ebert

Bilgi Teknolojileri Uzmanı | Information Technologist
Omar Grant

Kurumsal İlişkiler Müdürü | Head of Business Affairs
Julia Johnston

Stüdyo Operasyonları Direktörü, Galeri İlişkileri | Director of Studio Operations, Gallery Relations
Karen Machtinger

Mekân Lojistiği, Araştırma, Saha Yapımı | Location Logistics, Research, Field Production
Jim Panou

Arşiv Sorumlusu ve Yapım Yönetmeni | Archivist & Manager of Production
Paul Sergeant

Medya ve İletişim Yönetmeni, Yapım Koordinatörü, Özel Projeler | Media & Communications Manager, Production Coordinator, Special Projects
Alanna Joanne Smith

edwardburtynsky.com

IN THE WAKE OF PROGRESS

Tasarlayan, Yöneten, Filme Çeken ve Fotoğraflayan | Conceived, Directed, Filmed & Photographed by
Edward Burtynsky

Sipariş ve Ortak Yapım | Commissioned and Co-Produced by
Luminato Festival Toronto

Yapımcılar | Produced by
Edward Burtynsky
Bob Ezrin
Julia Johnston

Orijinal Müzik | Original Score
Phil Strong (1963–2022)

Vokaller | With vocals by
iskwē

Teknik Yönetim | Technical Direction
Duncan Macmillan
Adin Dell
Sean Hooper
Carbon Arc Projects, Toronto

SERGİ | EXHIBITION

Edward Burtynsky: Dönüşen Yeryüzü
Edward Burtynsky: Shifting Topography
Akra Antalya, 2026

Küratör | Curator
Dr. Kumru Eren

Asistan Küratör | Assistant Curator
Asude Dilan Yiğit

Sergi Koordinasyonu | Exhibition Coordination
Başak Sönmez Beyazyürek
Asude Dilan Yiğit

Sergi Proje Ekibi | Exhibition Project Team
Dr. Kumru Eren
Başak Sönmez Beyazyürek
Asude Dilan Yiğit
Caren Campbell
Volkan Kaplan

Teknik Ekip | Technical Staff
Duncan Macmillan
Tayfun Erkoca
Sinan Mantarcı

Sergi Tasarımı | Exhibition Design
Işıl Ünal, Cem Kozar - PATTU

Mekânsal Uygulamalar ve Etkinlik | Spatial Adjustments and Events
Cosmopolite

Grafik Tasarım | Graphic Design
Çözüm

Editör | Editor
Alican Kutlay

BORUSAN KOCABIYIK VAKFI | BORUSAN KOCABIYIK FOUNDATION

Kurumsal İletişim Müdürü | Corporate Communications Director
Sinem Duman Balkan

BORUSAN HOLDİNG | BORUSAN HOLDING

İnsan, İletişim ve Sürdürülebilirlik Grup Lideri | Human, Communication, and Sustainability Group Leader
Nursel Ölmez Ateş

Kurumsal İletişim Ekibi | Corporate Communications Team
Dr. Dilek Özkan
Büşra Yılmaz Can
Gamze Zengin

Sürdürülebilirlik Ekibi | Sustainability Team
Burcu Otman Bektaş
Semra Özgür

İzniyle | Courtesy of
A. Ahmet Kocabıyık
Flowers Gallery, Londra | London

BORUSAN CONTEMPORARY

Direktör | Director
Dr. Kumru Eren

Müze Yöneticisi | Museum Manager
Başak Sönmez Beyazyürek

Koleksiyon Uzmanı | Collection Specialist
Derya Yıldırım

Asistan Küratör | Assistant Curator
Asude Dilan Yiğit

Müze Operasyon Uzman Yardımcısı | Museum Operations Assistant Specialist
Itır Ataç

Teknik Ekip | Technical Staff
Sinan Mantarcı
Şevki Uygun

Editör | Editor
Alican Kutlay

Sosyal Medya Uzmanı | Social Media Specialist
Sezgi Çekici

Müze Rehberleri | Museum Guides
Abdurrahim Kınıklı
Cihan Hoşgönül
Sinan Haşimoğlu

İŞ ORTAKLARIMIZ | OUR PARTNERS

Mekân Sponsoru | Venue Sponsor
Akra Antalya

Eser Taşıma | Fine Arts Shipment
Simurg Fine Art Logistics

Truss Firması | Truss Supplier
L-Event

Sergi Kurulumu | Exhibition Installation
OCD Museum Works

Reklam Ajansı | Advertising Agency
Çözüm

Medya İletişim Danışmanlığı | Media Relations
Ogilvy PR

İnteraktif Ajans | Interactive Agency
Heart Factory

Dijital Medya Satın Alma ve Planlama | Digital Media Buying and Planning
Hype

Medya Planlama & Satın Alma | Media Planning & Buying
WaveMaker

Sosyal Medya Ajansı | Social Media Agency
Havas

Sergi Fotoğrafları | Exhibition Photographs
Menderes Coşkun
Baran Efe Öztürk

BORUSAN KOCABIYIK VAKFI | BORUSAN KOCABIYIK FOUNDATION

MÜTEVELLİ HEYETİ | BOARD OF TRUSTEES

Onursal Başkan | Honorary President
Z. Nurhan Kocabıyık

Üyeler | Members
A. Ahmet Kocabıyık
Levent Kocabıyık
Zeynep Hamedi
A. Nükhet Özmen
Leyla Hamedi
A. Aslı Harmandar

YÖNETİM KURULU | EXECUTIVE BOARD

Başkan | Chairperson
Zeynep Hamedi

Başkan Vekilleri | Deputy Chairs
A. Ahmet Kocabıyık
A. Nükhet Özmen

Üyeler | Members
Levent Kocabıyık
Leyla Hamedi
A. Aslı Harmandar
Cemil Bülent Demircioğlu
Canan Ercan Çelik
Özgür Günaydın

YÖNETİM | MANAGEMENT

Genel Sekreter | Secretary General
Canan Ercan Çelik

Genel Müdür | General Manager
Ahmet Etem Erenli

Hukuk Müşaviri | Legal Advisor
Ayşe Gül Bardak

Eğitim ve Proje Geliştirme Müdürü | Education and Project Development Director
Doç. Dr. | Assoc. Prof. Dr. Evren Barın Egrik

Kurumsal İletişim Müdürü | Corporate Communications Director
Sinem Duman Balkan

Mali İşler Müdürü | Financial Affairs Unit Manager
Alev Can

İletişim ve Eğitim Yetkili Uzmanı | Communication and Education Specialist
Fulya Kılıç

Editör | Editor
Dr. Didem Uyanık

Sosyal Medya Uzmanı | Social Media Specialist
Sezgi Çekici

Dönüşen Yeryüzü **sergisine mekân desteği için Akra Antalya'ya teşekkürlerimizle.**
With our gratitude to Akra Antalya for providing the venue for the exhibition *Shifting Topography*.

AKRA ANTALYA

BORUSAN CON·TEM·PO·RAR·Y

BORUSAN KOCABIYIK VAKFI

BORUSAN